

KURZ B00363; 1.LFUK
SOUHRNNÁ SLOVNÍ ZÁSOBA KE ZKOUŠCE
AKAD. ROK 2023/2024

ODDÍL 1: PŘEDLOŽKY

LATINSKY	VÝZNAM
AKUZATIVNÍ	
ad	1. do, k (prostorově), 2. k (účelově)
ante	před (prostorově i časově)
per	1. skrz, přes; 2. pomocí, prostřednictvím
post (p.)	po (časově)
propter	kvůli, z důvodu
quoad	ve vztahu k, vzhledem k (pouze u prognóz, např. <i>prognōsis quoad vītam</i> = prognóza vzhledem k životu / přežití; <i>prognōsis quoad sānātiōnem</i> = prognóza vzhledem k uzdravení)
ABLATIVNÍ	
ā / ab	od (1. prostorově; 2. o původci děje/stavu)
cum (c.)	s
ē / ex	1. z (prostorově); 2. kvůli, z důvodu, v důsledku
in ¹	1. v, na (prostorově); 2. při, během (časově)
prō	pro
sine (s.)	bez
sub (s.)	pod

¹ Velmi zřídkavě se *in* užívá také s akuzativem pro směrový význam ve smyslu českého *na* nebo *do*: *dīvide in partēs* - rozděl na části; *tu caecī in īleum et vēsīcam ūrīnāriam īncrēscēns* - nádor slepého střeva prorůstající do kyčelníku a močového měchýře.

ODDÍL 2: SUBSTANTIVA I. DEKLINACE

LAT. SLOVNÍKOVÝ TVAR	ČESKY	ŘECKÝ KMEN
actinotherapy,ae,f.	ozařování, léčba ozařováním	
adeno(idec)toma,ae,f.	chirurgické odstranění nosní mandle (<i>tōnsilla pharyngeālis</i>)	
adnexectomy,ae,f. (AE)	adnexitomie: odoperování děložních adnex (vaječníku a vejcovodu)	
agoraphobia,ae,f.	panický strach z otevřených prostor a/nebo větších davů lidí	
achalasia,ae,f.	funkční onemocnění jícnu způsobené poruchou relaxace dolního jícnového svěrače vedoucí ke ztrátě peristaltiky jícnu a jeho následné dilataci	
āla,ae,f.	křídlo (anat.)	
allergia,ae,f. + gen.	alergie (na něco): nepřiměřená reakce organismu na cizorodé podněty	
allopathia,ae,f.	alopatie: léčba pomocí léků vyvolávajících opačný efekt než choroba	
alōpecia,ae,f.	ztráta ochlupení, plešatění	
ampulla,ae,f.	1. rozšíření, rozšířená část orgánu (anat.); 2. ampulka (farmakol.)	
anaemia,ae,f.	nedostatek krevního barviva (hemoglobinu) způsobený většinou nedostatkem červených krvinek, chudokrevnost, anémie	
angīna,ae,f.	svírává bolest v krku nebo na prsou	
angustia,ae,f.	úžina (pouze <i>angustia pelvis</i> - rovina úžiny pánevní, dosl. úžina pánve)	
anōmalia,ae,f.	anomálie, nepravidelnost, odchylka	
aorta,ae,f.	aorta (anat.)	
apertūra,ae,f.	otvor, vchod, východ, ústí (anat.)	
aphasia,ae,f.	získaná porucha nebo ztráta řeči	
apoplēxia,ae,f.	krvácení do určité tkáně (např. do plic, dělohy, srdce nebo mozku jako typ mozkové mrtvice)	
appendectomy,ae,f. (APPE, AppE)	vyoperování červovitého přívěsku slepého střeva	
aqua,ae,f.	voda	hydr-
ārea,ae,f.	prostor, oblast, místo, pole	
āreola,ae,f.	dvorec (anat.)	
arrhythmia,ae,f.	arytmie: nesprávný rytmus	
artēria,ae,f. (a.)	arterie, tepna	
atresia,ae,f.	vrozené nevyvinutí přirozených tělních otvorů nebo vrozené uzavření trubicovitých orgánů (např. <i>atresia oesophagi</i>)	
auricula,ae,f.	1. ouško (útvary v srdečních síních); 2. ušní boltec	
axilla,ae,f.	podpažní jáma	
biopsia,ae,f.	biopsie (odběr určité tkáně k jejímu následnému mikroskopickému vyšetření)	
bucca,ae,f.	tvář	
bursa,ae,f.	tíhový váček	
cachexia,ae,f.	celková fyzická sešlost způsobená nemocí a projevující se zejm. výraznou ztrátou hmotnosti, svalovou slabostí atp...	
camera,ae,f.	(oční) komora	
capsula,ae,f. (caps., cps.)	1. kapsle, tobolka; 2. pouzdro, obal (anat.)	
cardia,ae,f.	česlo, ústí (jícnu do žaludku)	
cataracta,ae,f.	šedý zákal	

cauda,ae,f.	ocas, ohon, oháňka (anat.)	
causa,ae,f.	důvod, příčina	aeti-
caverna,ae,f.	dutina (anat. i klin.)	
cellula,ae,f.	1. komůrka, sklípek, dutinka; 2. buňka	(2.) cyt-
cephalaea,ae,f. (= cephalēa)	bolest hlavy	
circumferentia,ae,f.	obvod, obkružující kloubní plocha	
claustrophobia,ae,f.	panický strach z uzavřených prostor	
clāvīcula,ae,f.	klíční kost	cleid-
cochlea,ae,f.	hlemýžď (kostěný)	
cōlica,ae,f.	kolika: záchvaty prudkých bolestí v bříše z důvodu ucpání dutého orgánu (žlučovod, střevo...)	
columna,ae,f.	sloup, sloupec, val (anat.)	
commissūra,ae,f.	1. spojení; 2. svazek / zkřížení nervových vláken v míše	
concha,ae,f.	útvar podobný mušli (kost nebo prohlubeň)	
cōniotomia,ae,f.	urgentní otevření a zprůchodnění dýchacích cest protětím <i>ligamentum cricothyroīdeum (cōnicum)</i>	
conjunctīva,ae,f.	spojivka	
coprolalia,ae,f.	nadměrné užívání vulgárních výrazů jako příznak např. některých psychiatrických poruch, tzv. „fekální mluva“	
cornea,ae,f.	oční rohovka	cerat- / kerat-
corōna,ae,f.	koruna, korunka, věnec	
corticotherapia,ae,f.	léčba kortikoidy, podávání kortikoidů	
costa,ae,f.	žebro	
coxa,ae,f.	kyčel	
crista,ae,f.	hřeben, hrana, lišta (anat.)	
crusta,ae,f.	strup	
curvātūra,ae,f.	zakřivení, ohyb	
dēhīscēntia,ae,f.	rozšklebení, rozevření (zpravidla po operační rány), (nežádoucí) rozpojení (chirurgické anastomosy), (synon. k <i>dēhīscētiō</i>)	
dēmentia,ae,f.	demence	
diaeta,ae,f. (D.)	dieta	
diarrhoea,ae,f.	průjem	
diphtheria,ae,f.	záškrt	
dyschesia,ae,f.	prostá zácpa podmíněná útlumem defekačního reflexu	
dyspepsia,ae,f.	porucha trávení	
ectopia,ae,f.	netypické uložení, špatné uložení	
efflōrescentia,ae,f.	obecný termín pro patologické změny na kůži (patří sem např. bradavice, lupénka, kopřivka, oděrky...)	
embolia,ae,f.	embolie; vmetení, zaklínění vmetku (embolu) v cévách vedoucí k jejich ucpání a následné ischemii příslušné části těla (embolem může být trombus, tuková či vzduchová bublina, plodová voda nebo cizorodé těleso)	
ēminentia,ae,f.	vyyšenina, výstupek, výčnělek, vyklenutí, hrbol (anat., často podélného tvaru na povrchu kosti)	

endēmia,ae,f.	endemie: výskyt nemoci pouze na určitém území	
epilepsia,ae,f.	epilepsie, padoucnice	
eurrythmia,ae,f.	správný rytmus srdce	
fascia,ae,f. (fasc.)	fascie, povázka (anat.)	
fenestra,ae,f.	okno, oválny otvor (ve stredouší)	
fibra,ae,f.	vlákno (pl. <i>fibrae</i> - mozkové dráhy)	
fibula,ae,f.	kost lýtková	
fissūra,ae,f.	1. štěrbina (anat.); 2. trhlina, rýha (klin.)	
fistula,ae,f.	píštěl (patologicky utvořené kanálkovité spojení mezi dvěma orgány nebo mezi orgánem a povrchem těla)	
flexūra,ae,f.	ohyb, záhyb	
formula,ae,f. (f.)	složení léku	
fossa,ae,f.	jáma, vyhloubení, prohlubeň	
fovea,ae,f.	mělká jáma, jamka (menší než <i>fossa</i>)	
fractūra,ae,f. (fr., fract.)	zlomenina	
gangraena,ae,f.	gangréna, sněť (odumírání tkáně - nekróza - následované jejími druhotnými změnami, např. působením infekce či vysycháním)	
gingīva,ae,f.	dáseň	
glandula,ae,f. (gl.)	žláza	aden-
gravida,ae,f.	těhotná žena	
haemorrhagia,ae,f.	krvácení, hemoragie	
hernia,ae,f.	kýla	
hernioplastica,ae,f.	plastická operace kýly, kýlní plastika	
homoeopathia,ae,f.	homeopatie: léčba choroby na principu „stejné stejným“	
hōra,ae,f.	hodina	
hypermetrōpia,ae,f.	dalekozrakost	
hyperplāsia,ae,f.	nadměrný vývin tkáně či orgánu vyvolaný zvýšením počtu buněk	
hypertrophia,ae,f.	zbytnění (nadměrný růst orgánu či jeho části vyvolaný zvětšováním buněk)	
hysterectomy,ae,f. (HyE, HYE, HE)	vyoperování dělohy	
chemoradiotherapia,ae,f. (CHRT)	chemoradioterapie	
chemotherapia,ae,f. (CHT)	chemoterapie	
cholēcystectomy,ae,f. (CHCE, ChCE, CCE)	vyoperování žlučníku	
chorda,ae,f.	struna (anat.)	
immūnodéficientia,ae,f.	imunitní nedostatečnost	
incīsūra,ae,f.	zářez (anat.)	
incontinentia,ae,f.	neschopnost udržet moč a/nebo výkaly, inkontinence (<i>incontinentia alvī et ūrīnae</i> = neschopnost udržet stolici a moč)	
īfluenza,ae,f.	chřipka	
īnsomnia,ae,f.	nespavost	
īnsufficientia,ae,f.	1. nedostatečnost, selhání; 2. nedomykavost (o chlopních)	
īnsulīnotherapia,ae,f.	léčba inzulinem, podávání inzulinu	
intolerantia,ae,f.	nesnášlivost	

ischaemia,ae,f.	ischémie: místní nedokrvení tkáně nebo orgánu z důvodu uzávěru přívodné tepny	
junctūra,ae,f.	spoj, spojení (anat.)	
lāmina,ae,f.	blána, list, vrstva, ploténka (anat.)	
laparotomia,ae,f. (lapar. / LPT)	chirurgické otevření břišní dutiny	
ligātūra,ae,f.	podvázání, ligatura	
linea,ae,f. (lin.)	linie, čára	
lingua,ae,f.	jazyk (anat.)	glōss- / glōtt-
mamma,ae,f.	ženský prs	
mandibula,ae,f.	dolní čelist	gnath- (i pro horní čel.)
maxilla,ae,f.	horní čelist	gnath- (i pro dolní čel.)
medulla,ae,f.	dřeň	myel-
melaena,ae,f.	meléna (černá stolice)	
membrāna,ae,f.	membrána, blána	
mēnopausa,ae,f.	menopauza (ztráta menstruace po přechodu)	
mēnorrhagia,ae,f.	velmi silná a prodloužená menstruace	
mēnorrhoea,ae,f.	menstruace	
mora,ae,f.	prodlení, prodleva	
multipara,ae,f.	žena, která již mnohokrát rodila	
myōpia,ae,f.	krátkozrakost	
nausea,ae,f.	žaludeční nevolnost	
necrectomia,ae,f.	odstranění odumřelé tkáně	
nephrectomia,ae,f. (NE)	vyoperování ledviny	
nucha,ae,f.	šíje, vaz (krku)	
nyctalōpia,ae,f.	šeroslepost	
olla,ae,f. (oll.)	kelímek	
orbita,ae,f.	očnicová dutina, očnice	
osteoclasia,ae,f.	1. proces odbourávání / vstřebávání a oslabování kostní tkáně na základě aktivity osteoklastů (=osteoklastická resorpce); chirurgické zlomení / destrukce kosti (např. pro nápravu deformity)	
palma,ae,f.	dlaň (synon. k vola)	
palpebra,ae,f.	oční víčko	blephar-
pandēmia,ae,f.	místně neomezená epidemie, pandemie	
panhysterectomia,ae,f. (panHYE, panHyE)	operační odstranění celé dělohy včetně krčku	
papilla,ae,f.	bradavka, bradavkovitý útvar	
paraplēgia,ae,f.	úplné ochrnutí obou dolních končetin	
pasta,ae,f. (past.)	pasta	
patella,ae,f.	čéška	
pelipathia,ae,f.	chronická pánevní bolest (u žen) bez organického nálezu	
peripheria,ae,f.	obvod	
phlegmona,ae,f.	neohraničeně se šířící zánět (většinou v končetině)	
planta,ae,f.	chodidlo	

pleura,ae,f.	dvoulistová lesklá blána vystýlající hrudní dutinu a kryjící plíce	
plica,ae,f.	řasa	
pneumonia,ae,f.	zápal plic	
pollakisūria,ae,f.	nepřirozeně časté močení (zpravidla malých objemů moči)	
porta,ae,f.	brána, branka	
prīmipara,ae,f.	prvorodička	
progenia,ae,f.	abnormální vysunutí dolní čelisti, brady; předkus	
prognathia,ae,f.	nadměrné vysunutí horní či dolní čelisti dopředu	
prōminentia,ae,f.	výstupek, výčnělek, vyklenutí, hrbol, malý val (anat.)	
prostata,ae,f.	žláza předstojná, prostata	
prostatectomia,ae,f. (PE)	vyoperování prostaty	
pulpa,ae,f.	dřeň (zubu nebo sleziny)	
pūpilla,ae,f.	oční panenka	cor-
quadrantectomia,ae,f.	chirurgické odstranění, vyříznutí kvadrantu (např. prsu)	
radiotherapia,ae,f. (RT)	radioterapie, ozařování, léčba ozařováním	
recidiva,ae,f.	opakování choroby, návrat choroby, recidiva	
refrāctūra,ae,f.	opaková zlomenina	
resistentia,ae,f.	1. odolnost (např. organismu proti nemoci); 2. schopnost mikroorganismů přežívat a množit se navzdory podané látce (např. rezistence na antibiotika); 3. absence reakce buňky, tkáně či orgánu na určitou látku (např. inzulinová rezistence); 4. hmatný patologický útvar na neobvyklém místě (patologická rezistence)	
rētīna,ae,f.	sítnice	
retrōgnathia,ae,f.	nadměrné posunutí horní či dolní čelisti dozadu	
rīma,ae,f.	štěrbina	
rubeola,ae,f.	zarděnky	
rūga,ae,f.	řasa, vráska, záhyb (pouze v kontextu <i>rūgae vāgīnālēs</i> , <i>rūgae palātīnae</i> [synon. <i>plicae palātīnae</i>]“ a <i>rūgae</i> [synon. k <i>plicae mūcōsae</i> – slizniční řasy žlučníku]; v případě ostatních řas vždy užito výrazu „ <i>plica</i> “)	
ruptūra,ae,f.	prasknutí, přetržení	
scapula,ae,f.	lopatka	
scarlatīna,ae,f.	spála	
sclēra,ae,f.	bělima	
spīna,ae,f.	1. osten, trn; 2. hřeben; 3. páteř (v tomto významu pouze jako součást některých víceslovnných vazeb, např. spīna bifida - rozštěp páteře / dosl. rozštěpená páteř) (3.) rhachi-	
squāma,ae,f.	šupina	
strictūra,ae,f.	velmi závažné zúžení dutého orgánu (zejm. močové trubice nebo střeva)	
strūctūra,ae,f.	stavba	
strūma,ae,f.	zvětšená štítná žláza	
substantia,ae,f.	hmota	
sūra,ae,f.	lýtko	
sūtūra,ae,f.	1. šev (anat., na lebce); 2. šití, sešítí, šev jako následek operace (klin.)	

syncopa,ae,f.	mdloba (krátkodobá ztráta vědomí při nedokrvení mozku)	
synechia,ae,f.	srůst (patol.)	
tab(u)letta,ae,f. (tbl.)	tabletka	
tēla,ae,f.	tkáň	hist-
therapia,ae,f. (Th.)	léčba, léčení (medikamenty)	
thyroīdectomia,ae,f. (ThE / TE)	vyoperování štítné žlázy	
tibia,ae,f.	holenní kost	
tinea,ae,f.	kožní plíseň	
tōnsilla,ae,f.	mandle	
tōnsillectomia,ae,f. (TE)	vyoperování mandle/í	
trabecula,ae,f.	trámeček, lišta	
trachēa,ae,f.	průdušnice	
trochlea,ae,f.	kladka	
tuba,ae,f.	trubka, trubice	
tunica,ae,f.	obal, vrstva	
ulna,ae,f.	loketní kost	
ūrēthra,ae,f.	močová trubice	
ūrīna,ae,f.	moč	ūr-
urticāria,ae,f.	kopřívka	
uvula,ae,f.	čípek (anat.)	
vāgīna,ae,f.	pochva	colp-
valva,ae,f.	chlopeň	
valvula,ae,f.	malá chlopeň, poloměsíčitá chlopeň, poloměsíčitá řasa	
varicella,ae,f.	plané neštovice	
variola,ae,f.	pravé neštovice	
vēna,ae,f. (v.)	žila	phleb-
verrūca,ae,f.	bradavice	
vertebra,ae,f.	obratel	spondyl-
vēsīca,ae,f.	měchýř	cyst-
vēsīcula,ae,f.	1. puchýř (klin.); 2. váček (anat.)	
via,ae,f.	cesta	
vīta,ae,f.	život, přežití	bi-
vulva,ae,f.	stydká krajina ženy, ženské ohanbí (synon. k <i>pudendum fēminīnum</i>)	
zōna,ae,f.	zóna, pásmo	

ŘECKÁ I. DEKLINACE

acnē,ēs,f.	akné
apnoē,ēs,f.	zástava dechu
ascītēs,ae,m.	volná tekutina v dutině břišní, břišní vodnatelnost
bathypnoē,ēs,f.	hluboké dýchání
bradypnoē,ēs,f.	zpomalený dech
diabētēs,ae,m.	úplavice
dyspnoē,ēs,f.	dušnost

eupnoē,ēs,f.	klidný dech, normální dech
gastrocēlē,ēs,f. (-kēlē)	forma kýly, při níž je v kýlním vaku obsažena část žaludku
haematocēlē,ēs,f. (-kēlē)	výron krve do tělesné dutiny
hydrocēlē,ēs,f. (-kēlē)	vodní kýla: nahromadění tekutiny (ve varlatech)
menarchē,ēs,f.	první menstruace, začátek menstruace
mūcocēlē,ēs,f. (-kēlē)	mukokéla: cysta obsahující hlen (zpravidla v oblasti úst, tváří...)
orthopnoē,ēs,f.	velmi těžká dušnost, schopnost dýchat jen ve vzpřímené poloze (nikoli vleže)
raphē,ēs,f.	ševel (anat.)
tachypnoē,ēs,f.	zrychlený dech
VAZBY	
capsula gelatīnōsa (caps. gelat. / cps. gelat.)	želatinová tobolka
intrā vītam	za života (např. o diagnostice chorob v protikladu k diagnostice na mrtvém jedinci)
per onaniam	onanií, pomocí onanie (o metodě odběru ejakulátu)

ODDÍL 3: SUBSTANTIVA II. DEKLINACE

LAT. SLOVNÍKOVÝ TVAR	ČESKY	ŘECKÝ KMEN
MASKULINA		
adultus,ī,m. (adult.)	dospělý člověk	
albinismus,ī,m.	nedostatek barviva (melaninu)	
alveolus,ī,m.	1. plicní sklípek; 2. zubní lůžko	
angulus,ī,m.	úhel (<i>angulus ōris</i> - ústní koutek)	
annus,ī,m.	rok	
ānulus,ī,m.	prstenec, kroužek (anat.)	
ānus,ī,m.	řitní otvor, říť	
bronchus,ī,m.	průduška	
bruxismus,ī,m.	chorobné skřípání a cvakání zuby	
bulbus,ī,m.	bulva	
calcāneus,ī,m. (též adj.)	kost patní	
calculus,ī,m.	kamének, kámen, usazenina (synon. ke <i>concrēmentum</i>)	lith-
carpus,ī,m.	zápěstí	
catarrhus,ī,m.	katar: zánět sliznice projevující se mj. silnou tvorbou řídkého sekretu	
circulus,ī,m.	oběh (synon. k <i>circulātiō</i> a <i>circuitus</i>)	
condylus,ī,m.	kloubní hrbol	
cōnus,ī,m.	kužel (anat., ale i klin. o „kuželu mozkovém“, např. <i>cōnus occipitālis</i> = vtlačení mozečku do <i>forāmen magnum</i>)	
cubitus,ī,m.	loket	
digitus,ī,m. (dig.)	prst	dactyl-
discus,ī,m.	ploténka, destička, disk	
enophthalmus,ī,m.	nápadně vkleslé oko	
epicondylus,ī,m.	epikondyl: kostní výstupek nad kondylem / na kondylu	

erythrocytus,ī,m. (ery)	červená krvinka	
ethylismus,ī,m.	alkoholismus, závislost na alkoholu	
exophthalmus,ī,m.	nápadně vystouplé oko	
fasiculus,ī,m. (fasc.)	svazek, snopek, fascikl	
fonticulus,ī,m.	lupínek, fontanela (vazivem uzavřený rozestup mezi lebečními kostmi u novorozence)	
fundus,ī,m.	1. dno; 2. rozšířená část dutého orgánu	
globulus,ī,m. (glob.)	kulička (farm., spec. poševní)	
gýrus,ī,m.	mozkový závit	
hippocampus,ī,m.	hipokampus: část spárnkového laloku významná např. pro krátkodobou paměť a prostorovou orientaci	
hirsútismus,ī,m.	hormonálně podmíněné nadměrné ochlupení (mužského typu) u ženy	
humerus,ī,m.	1. kost pažní; 2. rameno, ramenní kloub (zř., klin.) (2.) ōm-	
icterus,ī,m.	žloutenka	
īleus,ī,m.	neprůchodnost střev	
implantátus,ī,m.	implantát	
isthmus,ī,m.	1. zúžené místo, zúženina; 2. můstek	
leucocytus,ī,m. (leu)	bílá krvinka	
limbus,ī,m.	lem, okraj, obruba	
lobulus,ī,m.	lalůček	
lobus,ī,m. (lob.)	lalok	
locus,ī,m.	místo	top-
lumbī,ōrum,m.	bedra (dolní část zad)	
lupus,ī,m.	lupus: název několika nemocí, projevujících se především na kůži	
lymphonōdus,ī,m. (ln., v pl. lnn.)	lymfatická uzlina (klin.)	lymphaden-
mālleolus,ī,m.	kotník	
mālleus,ī,m.	kladívko	
medicus,ī,m. (med.)	lékař	iātr-
mēningismus,ī,m.	podráždění mozkových blan	
metacarpus,ī,m. (MTC)	1. záprstí (anat.); 2. záprstní kost (klin., synon. k <i>os metacarpi</i>)	
metatarsus,ī,m. (MTT)	1. nárt (záprstí u nohy, anat.); 2. nártní / nártová kost (klin., synon. k <i>os metatarsi</i>)	
morbillī,ōrum,m.	spalničky	
morbus,ī,m. (m.)	nemoc, choroba	nos- / path-
mūcus,ī,m.	hlen, sliz	phlegmat- / myx- / blenn-
mūsculus,ī,m. (m.)	sval	my- / myos- ²
naevus,ī,m.	mateřské znaménko	
nāsus,ī,m.	nos	rhīn-
neonātus,ī,m.	novorozenec	
nervus,ī,m. (n.)	nerv	neur-
nōdulus,ī,m.	uzlík, uzlíček	
nōdus,ī,m.	uzel, uzlina (anat. i klin.)	

² varianta 'myos-' se užívá pouze v termínu 'myosit' (svalový zánět, zánět svalu).

nucleus,ī,m. (ncl.)	jádro	cary-
numerus,ī,m.	1. počet; 2. číslo	
nystagmus,ī,m.	samovolné rytmické kmitání očí	
oculus,ī,m.	oko	ophthalm-
oesophagus,ī,m.	jícen	
ōmos,ī,m.	rameno, ramenní kloub (klin.)	
pediculus,ī,m.	patka, pedikl (pouze <i>pediculus arcūs vertebrae</i>)	
pedunculus,ī,m.	název nervových svazků spojujících některé části CNS	
pīlus,ī,m.	chlup, vlas	trich-
polypus,ī,m.	polyp (nádorovitý útvar rostoucí ze stěny orgánu, zpravidla v trávicím traktu)	
pylonus,ī,m.	distální konec holenní kosti (klin., zejm. při lokalizaci zlomenin)	
pylōrus,ī,m.	vrátník	
radius,īī,m.	1. vřetenní kost; 2. paprsek	
rāmus,ī,m. (r.)	větev	
saccus,ī,m. (sac.)	1. sáček (farm.); 2. váček (anat.)	
sirupus,ī,m. (sir.)	sirup	
somnambulismus,ī,m.	náměsíčnost	
spasmus,ī,m.	křečovité stažení, křeč	
subīleus,ī,m.	částečná střevní neprůchodnost	
sulcus,ī,m. (sc.)	žlábek, rýha, brázda	
surdomūtismus,ī,m.	hluchoněmost	
tālus,ī,m.	hlezenní kost	
tarsus,ī,m.	zánártí	
tetanus,ī,m.	tetanus	
thalamus,ī,m.	thalamus (část mezimozku)	
thrombocytus,ī,m. (thr)	krevní destička	
thrombus,ī,m.	krevní sraženina	
thȳmus,ī,m.	brzlík (lymfatický orgán v přední horní části mezihrudí)	
truncus,ī,m.	1. trup, 2. kmen	
typhus,ī,m.	tyfus	
umbilīcus,ī,m.	pupek	omphal-
uncus,ī,m.	hák, svorka (anat.)	
uterus,ī,m.	děloha	hyster- / mētr-
ventriculus,ī,m.	1. komora; 2. žaludek (klin.)	(2.) gastr- / stomach-
volvulus,ī,m.	otočení (např. otočení střeva způsobující jeho neprůchodnost)	
NEUTRA		
acetābulum,ī,n.	jamka kyčelního kloubu	
acidum,ī,n.	kyselina	
antebrachium,īī,n.	předloktí	
antrum,ī,n.	dutina (jen v některých kontextech, např. <i>antrum mastoīdeum</i>)	
atrium,īī,n.	předsíň	
brachium,īī,n.	paže	

caecum,ī,n.	slepé střevo	typhl-
capitulum,ī,n.	hlavička	
carcinoīdum,ī,n.	vzácný typ nádoru, který může být zhoubný i nezhoubný, vzniká z neuroendokrinních buněk a objevuje se zejm. ve střevech, méně často v plicích, vaječnících či štítné žláze	
cavum,ī,n.	dutina (méně časté synon. ke <i>cavitas</i>)	
centrum,ī,n.	centrum (anat.)	
cerebellum,ī,n.	mozeček	
cerebrum,ī,n.	1. koncový mozek (synon. k <i>telencephalon</i>), mozek (obecně) (anat.); 2. mozek (klin.)	encephal-
cingulum,ī,n.	pletenetec	
collum,ī,n.	krk, krček (synon. k <i>cervix</i>)	
concrēmentum,ī,n.	kámen, usazenina, konkrement (synon. ke <i>calculus</i>)	lith-
crānum,īi,n.	lebka	
dīverticulum,ī,n.	divertikl: patologická vychlípenina stěny dutého orgánu	
dorsum,ī,n.	záda, hřbet, zadní strana	nōt-
duodēnum,ī,n.	dvanáctník	
endocardium,īi,n.	nitroblána srdeční	
endomētrium,īi,n.	děložní sliznice	
epigastrium,īi,n.	nadbříšek	
extrāctum,ī,n.	výtažek, extrakt	
frēnum,ī,n.	uzdička	
hīlum,ī,n.	brána, místo vstupu cév do orgánu (anat., v klin. též hīlus,ī,m.)	
hypogastrium,īi,n.	podbříšek	
īleum,ī,n.	kyčelník (koncový úsek tenkého střeva)	
īnfundibulum,ī,n.	nálevka, objekt nálevkovitého tvaru (anat.)	
īnsulīnum,ī,n.	inzulin (hormon produkovaný slinivkou a ovlivňující zejm. metabolismus glukózy)	
intestīnum,ī,n. (int.)	střevo	
jējūnum,ī,n.	lačník	
labium,īi,n.	1. ret, pysk; 2. lišta (kosti)	(1.) cheil-
ligāmentum,ī,n. (lig.)	vaz	desm-
manubrium,īi,n.	rukopeť	
mediastīnum,ī,n.	mezihrudí (část hrudní dutiny od vnitřní plochy hrudní kosti k přední ploše páteře a od povrchu bránice k <i>apertura thōrācis superior</i>)	
membrum,ī,n. (memb.)	úd, končetina	mel-
mentum,ī,n.	brada	
mesenterium,īi,n.	okruží (řasa připevňující tenké střevo k pobřišnici a přivádějící k němu cévy a nervy)	
metallum,ī,n.	kov	
myocardium,īi,n.	srdeční sval, myokard	
oleum,ī,n.	olej, máslo	
ōmentum,ī,n.	předstěra (část pobřišnice)	

organum,ī,n.	orgán	
ossiculum,ī,n.	kůstka	
ōstium,īi,n.	ústí	
ōvārium,īi,n.	vaječník	ōophor-
ōvum,ī,n.	vajíčko	ōo-
palātum,ī,n.	patro	ūran-
paramētrium,īi,n.	vazivo okolo dělohy	
pēnicillinum,ī,n. (PNC)	penicilin	
pericardium,īi,n.	osrdečník	
perīculum,ī,n.	nebezpečí	
perinēum,ī,n.	perineum, hráz (můstek měkkých tkání mezi análním otvorem a zevním pohlavním ústrojím)	episi-
periosteum,ī,n.	okostice (povrchové vazivo kosti zajišťující např. připojení šlach, vazů, části cévního zásobení...)	
peritonēum,ī,n.	pobřišnice	
plānum,ī,n.	rovina, plocha	
pr(a)epūtium,īi,n.	předkožka (obecně, mužská i ženská)	
pudendum,ī,n.	ohanbí (např. <i>labium minus pudendī</i>)	
rēctosigmoīdeum,ī,n.	část tlustého střeva na přechodu esovitého tračníku a konečníku	
rēctum,ī,n.	konečník	prōct-
remedium,īi,n.	lék	pharmac-
retināculum,ī,n.	vazivový pruh, šlachový vaz	
retrōperitonēum,ī,n.	štěrbinovitý prostor mezi pobřišnicí a zadní břišní stěnou	
scrōtum,ī,n.	šourek	osche-
segmentum,ī,n. (S, S.)	úsek, segment	
sēptum,ī,n.	přepážka	
sigmoīdeum,ī,n.	esovitá klička tračníku (klin.)	
signum,ī,n. (s.)	1. příznak, znak (objektivně zjistitelný - v některých odborných textech důsledné rozlišování mezi „znak“ /signum, angl. sign/ a „příznak“ /symptōma, angl. symptom/; 2. označení	
spatium,īi,n.	prostor	
spūtum,ī,n.	chrchel, vyplivnutý hlen	
stadium,īi,n.	stádium	
sternum,ī,n.	hrudní kost	
strātum,ī,n.	vrstva	
suicīdium,īi,n.	sebevražda	
supercilium,īi,n.	obočí	
suppositōrium,īi,n. (supp.)	čípek (farm.)	
trigōnum,ī,n.	trojúhelník	
tūberculum,ī,n.	hrbolek	
tympanum,ī,n.	ušní bubínek (v termínech označujících vztah nějaké struktury k bubínku, např. <i>mūsculus tēnsor tympanī</i> ; jako nominativní pojmenování se pro <i>bubínek</i> užívá spíše <i>membrāna tympanī</i> či <i>membrāna tympanica</i>)	

unguentum,ī,n. (ung.)	mast	
vehiculum,ī,n.	vehikulum: látka ředící nebo objemově zvětšující lék pro jeho snazší podání	
venēnum,ī,n. (v.)	jed	tox(ic)-
vestibulum,ī,n.	vchod, předsíň	
vinculum,ī,n.	pouto, poutko, provaz	
vīrus,ī,n.	vir, virus	
vitium,īi,n.	vada	
vitrum,ī,n. (vitr.)	skleněná nádobka, skleněná lahvička	
NEUTRA TYPU -ON		
acrōmion,īi,n.	nadpažek	
cōlon,ī,n.	tračník, tlusté střevo	
encephalon,ī,n.	mozek (anat.)	
ganglion,īi,n. (ggl.)	nervová uzlina	
ōlecrānon,ī,n.	okovec	
telencephalon,ī,n.	koncový mozek (anat., synon. k <i>cerebrum</i>)	
FEMININA		
diameter,trī,f.	rozměr, průměr	
alvus,ī,f.	stolice, výkaly	copr-
VAZBY		
ab ūvō	od počátku, od začátku	
eōdem locō	na témže místě	
labium pudendī	stydský pysk	episi-
numerō (No)	v počtu, počtem	
perīculum in morā	nebezpečí z prodlení	
sub signō venēnī	pod označením „jed“	

ODDÍL 4: ADJEKTIVA I.+II.DEKLINACE (ADJEKTIVA A-TYPU)

LAT. SLOVNÍKOVÝ TVAR	ČESKY	ŘECKÝ KMEN
accessōrius,a,um	přídatný, přídavný	
accrētus,a,um	přirostlý (např. <i>hernia accrēta</i>)	
acquiſītus,a,um	získaný	
acūsticus,a,um	zvukový, sluchový	
acūtus,a,um (ac.)	1. akutní (omezený na krátký časový úsek s jasnou perspektivou změny stavu); 2. ostrý	(2.) oxy-
adhaesīvus,a,um	projevující se srůstem / přilnutím / přilnavostí, způsobující srůsty / přilnutí / přilnavost	
adipōsus,a,um	tukový	
adspersōrius,a,um	zásypový, užívaný jako zásyp (<i>pulvis adspersōrius</i>)	
adultus,a,um	dospělý, pro dospělý věk typický (o chorobách)	
albus,a,um	bílý	leuc-
alcoholicus,a,um	alkoholový, způsobený alkoholem / alkoholismem	

aliēnus,a,um	cizorodý, cizí, jiný	xen- / all-
alimentārius,a,um	způsobený jídlem, jídelní	
anxiōsus,a,um	úzkostný	
aorticus,a,um	vztahující se k aortě	
apertus,a,um	otevřený	
apoplēcticus,a,um	mrtvicový, související s mrtvicí, vztahující se k mrtvici	
arcuātus,a,um	obloukovitý	
artēriōsus,a,um	tepenný	
asper,era,erum	drsný	
asymptōmaticus,a,um	bezpríznakový, neprojevující se žádnými příznaky	
atypicus,a,um	netypický	
auditīvus,a,um	sluchový (synon. k <i>auditōrius</i>)	
auditōrius,a,um	sluchový (synon. k <i>auditīvus</i>)	
benignus,a,um	nezhoubný	
bifidus,a,um	rozštěpený na dvě části	
bīlifer,fera,ferum	vedoucí žluč, žlučový	
bonus,a,um	dobrý	eu-
caecus,a,um	slepý	typhl-
caeruleus,a,um	modrý	cyan- / kyan-
caesareus,a,um	císařský (pouze <i>sectiō caesarea</i> - císařský řez)	
calcāneus,a,um	patní, vztahující se ke kosti patní	
calculōsus,a,um	související s přítomností kamenů / usazenin, vznikající v souvislosti s přítomností kamenů / usazenin (zejm. <i>cholēcystītis calculōsa</i>)	
callōsus,a,um	mozolnatý, mozolovitý (anat., např. <i>corpus callōsum</i>)	
canīnus,a,um	týkající se špičáků (dosl. „psí“)	
capitātus,a,um	hlavatý (anat., pouze <i>os capitātum</i>)	
carcinōmatōsus,a,um	rakovinný, způsobený rakovinou, související s rakovinou	
cardiacus,a,um	1. srdeční, vztahující se k srdeci; 2. vztahující se k česlu	
carminātīvus,a,um	větrový (tj. s efektem zbavení plynatosti, o čajové směsi)	
carōticus,a,um	vztahující se ke krkavicím	
cavernōsus,a,um	plný dutin, protkaný dutinami	
cavus,a,um	dutý	
circulātōrius,a,um	oběhový	
circumflexus,a,um	zatočený, zahnutý	
circumscrīptus,a,um	ohraničený (klin.)	
clausus,a,um	uzavřený (<i>frāctūra clausa</i> - zlomenina bez poškození kůže)	
coccȳgeus,a,um	kostrční	
cōlicus,a,um	tračníkový, vztahující se k tračníku / tlustému střevu	
comedonicus,a,um	projevující se tvorbou komedonů (ucpávky kožních pórů mazem, <i>acnē comedonica</i>)	
commīnūtīvus,a,um (commīn.)	tříšťivý (o zlomenině)	
compensātus,a,um	kompenzovaný něčím (zejm. o cukrovce kompenzované např. dietou)	

complētus,a,um (compl.)	úplný, kompletní, celý
complicātus,a,um	komplikovaný
compressīvus,a,um	způsobený stlačením, stlačený
congenitus,a,um	vrozený, daný od narození
congestīvus,a,um	městnavý, projevující se / způsobený městnáním, stlačováním
contāctus,a,um	způsobený / související s přímým kontaktem
contūsolacerus,a,um	tržně zhmožděný (o druhu zranění)
contūsus,a,um	zhmožděný, pohmožděný (o druhu zranění)
coracoīdeus,a,um	zobcovitý, zobákovitý (pouze <i>prōcessus coracoīdeus</i>)
corōnārius,a,um	věnčitý
coronoīdeus,a,um	zobcovitý, zobákovitý (pouze <i>prōcessus coronoīdeus</i> a <i>fossa coronoīdea</i>)
crassus,a,um	tlustý
crībrōsus,a,um	pachy-
crībrōsus,a,um	vypadající jako síto / cedník (např. <i>lāmina crībrōsa</i>)
cricoīdeus,a,um	prstenitý, kruhovitý, kulatý (<i>cartilāgō cricoīdea</i>)
croceus,a,um	oranžový (<i>spūtum croceum</i>)
cruciātus,a,um	zkřížený
cuboīdeus,a,um	krychlový, krychlovitý, vypadající jako krychle (<i>os cuboīdeum</i>)
cūrātus,a,um (+ abl.)	léčený něčím
cutāneus,a,um	kožní
cysticus,a,um	1. související s měchýřem, (v anatomii vždy) související se žlučníkem, žlučníkový; 2. tvořící cysty / měchýřky (klin.)
dēciduuus,a,um	vypadávající (pouze <i>dēns deciduuus</i> - dočasný zub)
dēgenerātīvus,a,um	degenerativní
deltoīdeus,a,um	mající tvar písmene delta
dēpressīvus,a,um	depresivní
dexter,tra,trum (dx.)	pravý (strana)
diabēticus,a,um	způsobený cukrovkou, vzniklý v důsledku cukrovky, související s cukrovkou
diffūsus,a,um	rozprostřený, neohraničený
dīgestōrius,a,um	trávicí
dislocātus,a,um (disloc.)	posunutý z normální polohy, přemístěný, dislokovaný (zejm. o kosti při zlomenině)
dissēminātus,a,um	rozšířený, rozptýlený, disseminovaný
dolorōsus,a,um	bolestivý, projevující se bolestí
dubius,a,um	nejistý, pochybný (o prognóze)
dūrus,a,um	tvrdý
effectus,a,um (+ abl.)	sclēr-
effectus,a,um (+ abl.)	způsobený něčím
endēmicus,a,um	vyskytující se pouze na určitém území, endemický (o nemoci)
epigastricus,a,um	vztahující se k nadbřišku
epilepticus,a,um	epileptický
ethylicus,a,um	alkoholový, způsobený alkoholem / alkoholismem (synon. k <i>alcoholicus</i>)
excavātus,a,um	vpadlý, propadlý (klin.)
externus,a,um (ext.)	vnější
	ecto- / exo-

extrāuterīnus,a,um	mimoděložní	
felleus,a,um	žlučový	chol(ē)-
fēminīnus,a,um	ženský	
fibrōsus,a,um	vazivový	
fissus,a,um	rozštěpený, rozdvojený (synon. k <i>bifidus</i>)	
flāvus,a,um	světle žlutý	xanth-
fūmātōrius,a,um	kuřácký (zejm. <i>bronchītis chronica fūmātōria</i>)	
fuscus,a,um (fusc.)	žlutohnědý, tmavý	
gangraenōsus,a,um	projevující se / související s gangrénoch, gangrenózní	
gastricus,a,um	žaludeční	
generalisātus,a,um (generalis.)	rozšířený na celý orgán či organismus (o chorobě), generalizovaný	
glūtēus,a,um	hýžďový	
griseus,a,um	šedý	pōlio-
gypseus,a,um	sádrový	
haemolyticus,a,um	projevující se rozpadem červených krvinek	
haemorrhagicus,a,um	krvácivý, projevující se krvácením nebo příměsí krve	
hāmatus,a,um	hákovitý	
hēpaticus,a,um	1. jaterní; 2. způsobený poruchou jater	
hereditārius,a,um	dědičný	
hyoīdeus,a,um	<i>os hyoīdeum</i> - jazylka [význam samotného adjektiva <i>hyoīdeus</i> není jasné]	
hypertonicus,a,um	způsobený / související s vysokým krevním tlakem	
hypertrophicus,a,um	související se zbytněním orgánu / tkáně, hypertrofický	
hypogastricus,a,um	vztahující se k podbřišku, podbřiškový	
cholēdochus,a,um	vedoucí žluč, žlučový (pouze ve spojitosti s termínem <i>ductus cholēdochus</i>)	
cholēstaticus,a,um	způsobený poruchou odtoku žluči	
chronicus,a,um (chron.)	chronický (dlouhodobý a zpravidla ne zcela vyléčitelný)	
idiopathicus,a,um	idiopatický: vzniklý bez jasně určitelné příčiny (synon. k <i>prīmārius</i>)	
ignōtus,a,um	neznámý	
īleōsus,a,um	pouze <i>status īleōsus</i> - střevní neprůchodnost, synon. k <i>īleus</i>	
īliacus,a,um	kyčelní, týkající se kyče	
īlius,a,um	kyčelní (pouze <i>os īlium</i> = kost kyčelní)	
impressīvus,a,um	vtlačený, způsobený vtlačením (zejm. o zlomeninách lebečních kostí)	
incarcerātus,a,um	skřípnutý, uskřinutý	
incarnātus,a,um	zarůstající do masa, zarostlý (zejm. <i>unguis incarnātus</i> a <i>pīlī incarnātī</i>)	
(in)certus,a,um	(ne)jistý	
incīsīvus,a,um	související se zuby rezáky	
incomplētus,a,um (incompl.)	neúplný, nekompletní, necelý	
(in)dīrēctus,a,um	(ne)přímý (klin., zejm. o tříselných kylách, <i>hernia inguinālis dīrēcta</i> prochází přímo břišní stěnou, je vždy získaná, vzniká však na podkladě vrozeného oslabení břišní stěny; <i>h. i. indīrēcta</i> prostupuje šikmo tříselným kanálem, může být vrozená i získaná)	

inductus,a,um	způsobený vnějším činitelem (<i>partus inductus</i> - uměle vyvolaný porod, <i>gingivitis inducta</i> - zánět dásní vyvolaný např. zubním plakem)
īnfāustus,a,um	beznadějný (o prognóze)
īnfectiōsus,a,um	nakažlivý, infekční
īnflammātus,a,um	zanícený
īnfrāspīnātus,a,um	podhřebenový
īnsipidus,a,um	jsoucí bez chuti (<i>diabētēs īnsipidus</i>)
intāctus,a,um	nedotčený, nezasažený
intercondylicus,a,um	procházející mezi kondyly (klin., o zlomenině, synon. k <i>intercondylaris</i>)
intermedius,a,um	prostřední (jsoucí mezi dvěma jinými objekty)
internus,a,um (int.)	vnitřní
interosseus,a,um	mezikostní
intertrochantēricus,a,um	<i>frāctūra intertrochantērica</i> = zlomenina stehenní kosti, při které lomná linie prochází oblastí mezi malým a velkým trochanterem
īnversus,a,um	obrácený, převrácený (<i>situs vīscerum īnversus</i>)
inveterātus,a,um	zanedbaný, zastaralý
irritātus,a,um	podrážděný
ischaemicus,a,um	související s / projevující se neprokrvením / neprokrvováním, ischemický
ischiadicus,a,um	sedací, týkající se kosti sedací
lacer,era,erum	tržný (o druhu zranění)
lactifer,fera,ferum	mlékovodný, vedoucí mléko
laesus,a,um	poškozený
laparoscopicus,a,um (laparoscop.)	prováděný laparoskopem, laparoskopický
laparotomicus,a,um	prováděný laparotomií (otevřením břišní dutiny)
laryngeus,a,um	hrtanový
lātus,a,um	široký
laxus,a,um	volný, uvolněný, nenapnutý, povolený
liber,era,erum	volný
lobātus,a,um	lalokovitý
longus,a,um (long.)	dlouhý
lūnātus,a,um	poloměsíčitý
lūteus,a,um	žlutý (do oranžova)
lymphaticus,a,um	lymfatický, mízní (synon. k <i>lymphoīdeus</i> ; varianta <i>lymphaticus</i> vždy ve spojení s <i>ductus, vās, plexus</i>)
lymphoīdeus,a,um	lymfatický, mízní (synon. k <i>lymphaticus</i> ; ve spojeních s <i>nōdus, nōdulus, organum</i> a <i>systema</i> preferováno <i>lymphoīdeus</i>)
magnus,a,um	velký
malignus,a,um	zhoubný, maligní
malus,a,um	špatný
māsculīnus,a,um	mužský
mastoīdeus,a,um	bradavkovitý
mātūrīnus,a,um	ranní, vyskytující se ráno

mediānus,a,um	středový (ležící ve střední rovině nebo ose těla jako celku, orgánu či končetiny)
medicāmentōsus,a,um	lékový (např. <i>allergia medicamentōsa</i> alergie na léky)
medius,a,um	střední, prostřední (jsoucí střední velikosti nebo ležící uprostřed mezi dvěma útvary)
mellītus,a,um	medový (pouze <i>diabētēs mellītus</i>)
membrānāceus,a,um	blanity, membránovitý
mēningeus,a,um	týkající se mozkových či míšních plen
metallicus,a,um	kovový
metastaticus,a,um	tvořící metastázy
modicus,a,um	mírný, nezávažný
morsus,a,um	způsobený kousnutím (o druhu zranení)
mōtōrius,a,um	pohybový, motorický
mūcōsus,a,um	slizniční, slizovitý, hlenovitý
multus,a,um	mnohý, početný
mycōticus,a,um	plísňový, způsobený plísněmi
necrōticus,a,um	1. projevující se odumíráním tkání (např. jater při hepatitidě); 2. tvořený odumřelou tkání (např. o nádorech)
nervōsus,a,um	nervový
niger,gra,grum	černý
nocturnus,a,um	noční
nōn specificātus,a,um (2 slova) (NS)	nespecifikovaný, blíže neurčený
nōn specificus,a,um (2 slova)	nespecifický (vzniklý z nejasných příčin, srov. <i>idiopathicus</i> , <i>prīmārius</i> , <i>essentiālis</i>)
nūtrīcius,a,um	vyživovací
obductus,a,um (obd.)	potahovaný (druh tablety)
oblīquus,a,um	šikmý
obstructīvus,a,um	způsobený mechanickou překážkou
obtūrātōrius,a,um	1. mající vztah k <i>forāmen obtūrātum</i> (anat.); 2. ucpávající, uzavírající (klin., např. o trombu uzavírajícím celou cévu)
obtūrātus,a,um	uzavřený (pouze <i>forāmen obtūrātum</i> - velký otvor v kyčelní kosti)
oculomōtōrius,a,um	okohybny
oesophageus,a,um	jícnový
olfactōrius,a,um	čichový
opticus,a,um	zrakový
orthostaticus,a,um	nastávající při vzpřímení / narovnání
osseus,a,um	kostní, týkající se kosti
palātīnus,a,um	patrový
palliatīvus,a,um	paliativní (o způsobech léčby orientovaných na zmírnění obtíží smrtelně nemocných)
paralyticus,a,um	způsobený ochrnutím / paralýzou
parasympathīcus,a,um	mající vztah k parasympatickému nervstvu
parōtideus,a,um	příušní

parvus,a,um	malý	micr-
pathologicus,a,um	patologický	
pelvicus,a,um	pánevní (anat.)	
pepticus,a,um	způsobený naleptáním sliznice orgánu kyselinou chlorovodíkovou (o vředech v trávicím ústrojí)	
peracūtus,a,um	velmi akutní, velmi prudký	
percutāneus,a,um	1. prováděný přes kůži (o zákroku, synon. k <i>trānscutāneus</i>); 2. podávaný přes kůži (o léčivu)	
perforātus,a,um (perfor.)	proděravěný, prasklý	
permagnus,a,um	nadměrně veliký, obrovský	gigant- / mega(l)-
peronēus,a,um	lýtkový	
pertrochantēricus,a,um	<i>frāctūra pertrochantērica</i> = zlomenina stehenní kosti, při které lomná linie prochází skrz trochanterický masiv	
petrōsus,a,um	1. skalní; 2. vztahující se ke kosti skalní	
pharyngeus,a,um	hlitanový	
phlegmonōsus,a,um	související s neohraničeným zánětem (flegmonou)	
phrēnicus,a,um	brániční, vztahující se k bránici	
pigmentōsus,a,um	pigmentový (zejm. <i>naevus pigmentōsus</i>)	
pius,a,um	měkký (pouze <i>pia māter</i>)	
plānus,a,um	plochý	platy-
polypōsus,a,um	tvořící polypy, bohatý na polypy	
popliteus,a,um	zákolenní	
postoperātīvus,a,um	pooperační	
posttraumaticus,a,um	poúrazový, vzniklý v důsledku úrazu	
praecipitātus,a,um (praec.)	překotný, velmi rychlý (<i>partus praecipitātus</i>)	
praemātūrus,a,um	předčasný	
prīmārius,a,um	primární: vzniklý bez jasné určitelné příčiny (synon. k <i>idiopathicus</i>)	
probātōrius,a,um	zkušební, pokusný (např. <i>laparotomia probātōria</i>)	
profundus,a,um (prof.)	hluboký	bath(y)-
prōgressīvus,a,um	postupující, zhoršující se	
proprius,a,um (prop.)	vlastní	aut- / idi-
pterygoīdeus,a,um	křídlovitý	
pūbicus,a,um	stydský, mající vztah ke kosti stydské	
pudendus,a,um	stydský, nacházející se ve stydské oblasti (např. <i>vēna pudenda externa</i>)	
pūnctus,a,um	bodný (o druhu zranění)	
pūrificātus,a,um	vyčištěný, čistý	
pūrulentus,a,um	hnisavý, hnisající (synon. k <i>suppūrātīvus</i>)	
pylōricus,a,um	vrátníkový	
quadrātus,a,um	hranatý, čtyřhranný	
rēctus,a,um	přímý, rovný	orth-
refluxus,a,um	projevující se zpětným tokem	
remōtus,a,um	vzdálený, daleký (časově, pouze <i>tempore remōtō</i>)	

respīrātōrius,a,um	dýchací, dechový	
retardātus,a,um (retard.)	1. opožděný, zpožděný, zpomalený; 2. mající zpomalený (tj. prodloužený) účinek (o léčivech)	
rheumaticus,a,um	revmatický, vztahující se k revmatickým nemocem	
rhomboīdeus,a,um	vypadající jako kosočtverec, kosočtverečný	
rotundus,a,um	okrouhlý, kulatý	
ruber,bra,brum	rudý, červený	erythr-
sacer,cra,crum	křížový (<i>os sacrum</i>)	
salīvārius,a,um	slinný	ptyal- / sial-
salīvātōrius,a,um	slinný, mající vztah ke slinným žlázám (pouze <i>nucleus salīvātōrius superior / īnferior</i>)	
sānātus,a,um	vyléčený, vyhojený, zhojený	
sanguineus,a,um	krevní (anat.)	
saphēnus,a,um	viditelný, povrchový (např. <i>vēna saphēna</i>)	
sartōrius,a,um	krejčovský	
scaphoīdeus,a,um	lodkovitý (<i>os scaphoīdeum</i> na ruce)	
scissus,a,um	řezný (o druhu zranění)	
sclopētārius,a,um	střelný (o druhu zranění)	
sectus,a,um	sečný (o druhu zranění)	
secundārius,a,um	druhotný, sekundární: vzniklý z nějaké jasně určitelné příčiny	
sēnsōrius,a,um	smyslový	
serōsus,a,um	1. (anat.) obsahující serózní tekutinu (světle žlutou, průhlednou, nepatologickou kapalinu), např. <i>tunica serōsa</i> ; 2. (klin.) vytvářející serózní tekutinu (např. o zánětech produkujících serózní exsudát, <i>appendicitis serōsa</i>)	
serōtinus,a,um	pozdní, opožděný (anat. <i>dēns serōtinus</i> - zub moudrosti; klin. <i>partus serōtinus</i>)	
serrātus,a,um	pilovitý	
sesamoīdeus,a,um	sezamský, vypadající jako sezamová semínka (anat.)	
siccus,a,um	suchý	xer-
sigmoīdeus,a,um	esovitý (<i>cōlon sigmoīdeum</i> - esovitá klička tračníku, ofic. anat. termín)	
sinister,tra,trum (sin.)	levý	
soleus,a,um	<i>mūsculus soleus</i> - platýsový / lýtkový sval	
spasticus,a,um	1. způsobený křečí; 2. způsobující křeče	
specificus,a,um	specifický (vzniklý z identifikovatelné příčiny, srov. <i>secundārius</i>)	
spīnōsus,a,um	ostnatý, trnitý	
splanchnicus,a,um	vztahující se k vnitřnostem	
splēnicus,a,um	slezinný, mající vztah ke slezině	
spongīsus,a,um	houbovitý, řídký	
spontāneus,a,um	samovolný, spontánní	
spurius,a,um	nepravý, falešný (pouze <i>costae spuriae</i> a <i>chordae tendineae spuriae</i>)	
squāmōsus,a,um	1. mající vztah k šupině kosti (anat.); 2. tvořený šupinami (klin., např. <i>carcinōma squāmōsum</i>)	
styloīdeus,a,um	bodcovitý, špičatý	

subacūtus,a,um (subac.)	přechodný mezi akutním a chronickým (blíže k akutnímu)
subcapitātus,a,um	podhlavičkový (zejm. o zlomenině, synon. k <i>subcapitālis</i>)
subclāvius,a,um	podklíčkový
subcutāneus,a,um (s. c., subcut.)	podkožní
subchronicus,a,um	přechodný mezi akutním a chronickým (blíže k chronickému)
subīleōsus,a,um	pouze <i>status subīleōsus</i> - částečná střevní neprůchodnost, synon. k <i>subileus</i>
subitus,a,um	náhlý, nečekaný
submūcōsus,a,um	podslizniční
substitūtus,a,um (subst.)	farmakologicky kompenzovaný (např. <i>hypothȳreōsis substitūta</i> - snížená funkce štítné žlázy farmakologicky kompenzovaná podáváním příslušných hormonů)
subtendineus,a,um	nacházející se pod šlachou, směřující pod šlachu, podšlachový
subtrochantēricus,a,um	procházející oblastí (pásmem širokým cca 5 cm) pod trochantery (zejm. o zlomeninách stehenní kosti)
suppūrātīvus,a,um	hnisavý, produkující hnis (synon. k <i>pūrulentus</i>)
suprācondylicus,a,um	procházející nad kondylem (zejm. o zlomenině, synon. k <i>suprācondylāris</i>)
suprāspīnātus,a,um	nadhřebenový
suspectus,a,um (susp.)	suspektní (adjektivum vyjadřující, že máme podezření na určitou nemoc, např. <i>carcinōma pancreatis suspectum</i> – podezření na karcinom slinivky břišní)
suspensōrius,a,um	zavěšující, upevňující (anat.)
sympathicus,a,um	mající vztah k sympatickému nervstvu
tardus,a,um	pomalý brady-
tēctus,a,um	krytý (<i>perforātiō tēcta</i> je proděravění střeva kryté okolními orgány, opakem je <i>perforātiō libera</i>)
tendineus,a,um	šlachový
thōrācicus,a,um	hrudní
thȳr(e)oīdeus,a,um	štítný
thȳreotoxicus,a,um	vznikající při hyperfunkci štítné žlázy
tōtus,a,um (gen. tōtīus)	celý (např. <i>hypertrophia cordis tōtīus</i>) holo- / pan-
toxicus,a,um	způsobený otravou / účinkem jedu
toxonūtritīvus,a,um	způsobený přísunem látky působící jako toxin (např. <i>hēpatopathia toxonūtritīva</i> způsobená alkoholem)
trānscutāneus,a,um	prováděný přes kůži (o zákroku, např. <i>cholangīscopia trānscutānea</i> - vyšetření žlučových cest otvorem vytvořeným mj. přes kůži, synon. k <i>percutāneus</i>)
trānsversārius,a,um	mající vztah k útvaru pojmenovanému <i>trānsversus</i> (např. <i>forāmen trānsversārium</i> leží v <i>prōcessus trānsversus</i> - aniž by samo <i>forāmen trānsversārium</i> bylo příčné)
trānsversoplānus,a,um	příčně plochý (klin., pes <i>trānsversoplānus</i> - příčně zploštělá klenba nohy)
trānsversus,a,um (trans.)	příčný
trapezius,a,um	mající tvar lichoběžníku (např. <i>os trapezium</i>)
trapezoīdeus,a,um	mající tvar lichoběžníku (např. <i>os trapezoīdeum</i>)
traumaticus,a,um	úrazový, traumatický
trigeminus,a,um	trojíty, trojklaný (<i>nervus trigeminus</i>)

triquetus,a,um	trojhranný (pouze <i>os triquetrum</i>)
tūberculōsus,a,um	související s tuberkulózou
tumorōsus,a,um	způsobený či související s nádorem / nádorovým onemocněním, nádorový
tympanicus,a,um	bubínkový, mající vztah k ušnímu bubínku
typicus,a,um	typický, příznačný
ulcerophlegmonōsus,a,um	projevující se tvorbou vředů a neohraničeným šířením zánětu
ulcerōsus,a,um	vředovatějící, projevující se či související s tvorbou vředů, vředový
ūrāticus,a,um	týkající se kyseliny močové nebo jejich solí (zejm. <i>arthritis ūrātica</i> = dna)
ūrīnārius,a,um	močový
ūrologicus,a,um	urologický
uterīnus,a,um	děložní, související s dělohou
vagus,a,um	bludný, bloudivý (<i>nervus vagus</i>)
valgus,a,um	vbočený (odkloněný k ose těla či končetiny)
vārus,a,um	vybočený (odkloněný od osy)
vasomotōricus,a,um	vazomotorický: 1. ovlivňující průsvit cév; 2. související s průsvitem cév
venericus,a,um	sexuálně přenosný, pohlavně přenosný
vēnōsus,a,um	žilní
vērus,a,um	pravý (ve smyslu „skutečný“)
vēsīculōsus,a,um	váčkovitý, měchýřkovitý
vitreus,a,um	skleněný
xiphoīdeus,a,um	mečovitý, vypadající jako meč
zygōmaticus,a,um	jařmový, lícní

LEXIKALIZOVANÉ SUPERLATIVY

gravissimus,a,um	velmi závažný, velmi těžký
īmus,a,um	nejnižší, nejspodnější (např. <i>artēria thýroīdea īma</i>)
intimus,a,um	vnitřní, nejvnitřnější (např. <i>tunica intima</i>)
lātissimus,a,um	široký, velmi široký (pouze <i>mūsculus lātissimus dorsi</i>)
longissimus,a,um	(velmi) dlouhý, nejdelší (např. <i>mūsculus longissimus cervīcis</i>)
māximus,a,um	velký, největší (zpravidla anat. při porovnávání více útvarů)
minimus,a,um	malý, nejmenší (zpravidla anat. při porovnávání více útvarů)
suprēmus,a,um	horní, vrchní, nejvyšší (např. <i>vēna intercostālis suprēma</i>)

ŘADOVÉ ČÍSLOVKY

prīmus,a,um	první
secundus,a,um	druhý
tertius,a,um	třetí
quārtus,a,um	čtvrtý
quīntus,a,um	pátý
sextus,a,um	šestý
septimus,a,um	sedmý
octāvus,a,um	osmý
nōnus,a,um	devátý
decimus,a,um	desátý

ūndecimus,a,um	jedenáctý	
duodecimus,a,um	dvanáctý	
VAZBY		
ante annōs multōs	před mnoha lety (synon. k <i>tempore remōtō</i>)	
diabētēs īnsipidus	úplavice močová (neschopnost koncentrovat moč, dosl. úplavice „bez chuti“, protože moč pacientů nemá na rozdíl od nemocných s <i>diabētēs mellītus</i> sladkou chuť)	
diabētēs mellītus (DM)	cukrovka (neschopnost metabolizovat glukózu; moč pacientů chutná sladce, proto <i>mellītus</i>)	
frāctūra dislocāta	posunutá / dislokovaná zlomenina (zlomenina, při které došlo k posunu kostních fragmentů z normální polohy)	
et cētera (etc.)	a tak dále, atd...	
glandula thýroīdea	štíttná žláza	thýr- / thýre- / thýreoīd- / thýroīd-
hernia incarcérata	uskřinutá kýla (závažný akutní stav, kdy dojde k zaškrcení cév vyživujících struktury v kýlním vaku; řeší se operačně)	
in vīvō	zaživa, na živém (např. o experimentech či studiích)	
intestīnum crassum	tlusté střevo	cōl- / cōlon-
locō typicō	na typickém místě	
lūcidum intervallum	dosl. „jasné mezidobí“: časový úsek, během kterého se u nemocného s postižením mozku nevyskytují klinické projevy. Obvykle jde o časový interval mezi poškozením mozku např. úrazem a nástupem projevů útlaku mozku edémem nebo hematomem, ale může tak být označen i interval, kdy se na poměrně krátkou dobu přestane projevovat chronická choroba, např. Alzheimerova choroba.	
morbus hypertonicus	zvýšený krevní tlak (synon. k. <i>hypertēnsiō</i>)	
per prīmam (p. p.)	„napoprve“ (o zhojení rány přímo, bez komplikací a s hladkou jizvou)	
per secundam (p. s.)	„napodruhé“ (o zhojení rány až po zkomplikování původního hojení infekcí a hnisáním, jizva bývá nepravidelná)	
terminus technicus (t. t.)	odborný termín	
tuba uterīna	vejcovod	salping-
tunica mūcosa	sliznice	
uvula palātīna	patrový čípek	staphyl-
vēlum palātīnum	měkké patro (synon. k <i>palātum molle</i>)	
vēsīca fellea	žlučník	cholēcyst-
vēsīca ūrīnāria	močový měchýř	(ūro)cyst-
viae felleae	žlučové cesty (synon. k <i>viae bīliārēs</i>)	cholang(ī)-
vīrus inactivātum pūrificātum	inaktivovaný vyčištěný vir (součást vakcín)	
vitrum guttātōrium (vitr. gutt.)	kapací lahvička, lahvička s kapátkem	

ODDÍL 5: REMEDIA I. TYPU (VZNIKLÁ Z ADJEKTIV I.+II. DEKLINACE)

LAT. SLOVNÍKOVÝ TVAR	ÚČINKY
abortīva,ōrum,n.	vyvolávají potrat
anabolica,ōrum,n.	stimulují syntézu proteinů
anaesthētica,ōrum,n.	znečitlivují
analgētica,ōrum,n. (= antalgica)	snižují bolest
antacida,ōrum,n.	snižují překyselení žaludku
antiallergica,ōrum,n.	působí proti alergii (v nejobecnějším smyslu, zahrnují např. <i>antihistaminica</i>)
antibiōtica,ōrum,n.	ničí bakterie
anticephalalgica,ōrum,n.	tlumí bolest hlavy
anticonceptīva,ōrum,n. (= contrāceptīva)	zabraňují otěhotnění
anticonvulsīva,ōrum,n. (= antispastica, spasmolytica)	působí proti křečím
antidēpressīva,ōrum,n.	omezují deprese
antidiarrhoica,ōrum,n.	zastavují průjem
antidota,ōrum,n.	neutralizují jedy
antiemetica,ōrum,n. (= antivomitīva)	zastavují zvracení
antiepileptica,ōrum,n.	působí proti epilepsii
antihidrōtika,ōrum,n.	snižují pocení
antihistaminica,ōrum,n.	tlumí produkci histaminu
antihypertēnsīva,ōrum,n. (= antihypertonica, hypotonica)	snižují vysoký krevní tlak
antihypnōtika,ōrum,n.	proti spavosti
antiinfectīva,ōrum,n.	zabraňují infekci (v obecném smyslu, zahrnují např. <i>antivīrōtika</i> či <i>antimycotica</i>)
antimalarica,ōrum,n.	působí proti malárii
antimigraenica,ōrum,n.	tlumí migrénu
antimycotica,ōrum,n.	působí proti plísňovým chorobám
antineuralgica,ōrum,n.	působí proti bolestem nervového původu
antiprūřinōsa,ōrum,n.	snižují svědění
antipsȳchotica,ōrum,n.	potlačují např. bludy či halucinace
antipyretica,ōrum,n.	tlumí horečku
antirheumatica,ōrum,n.	tlumí revmatická onemocnění
antiscabiōsa,ōrum,n.	potlačují svrab
antisepтика,ōrum,n.	zastavují množení choroboplodných organismů
antitussica,ōrum,n.	potlačují kašel
antivenerica,ōrum,n.	působí proti pohlavně přenosným nemocem
anxiolytica,ōrum,n.	snižují psychickou úzkost
cardiotonica,ōrum,n.	stimulují činnost srdce
cytostatica,ōrum,n.	zastavují dělení buněk
dīgestīva,ōrum,n.	upravují trávení
diūretica,ōrum,n.	usnadňují vylučování moči

gynaecologica,ōrum,n.	léčí gynekologické potíže
haemostatica,ōrum,n. (= haemostyptica)	zastavují krvácení
hēpatica,ōrum,n. (= hēpatoprotectīva)	upravují funkci jater
hidrōtica,ōrum,n.	zvyšují pocení
hypnōtica,ōrum,n.	navozují umělý spánek
immūnosuppressīva,ōrum,n.	potlačují imunitní reakce
insecticīda,ōrum,n.	usmrcují hmyz
laxatīva,ōrum,n.	vyvolávají průjem, působí proti zácpě
mūcolytica,ōrum,n.	snižují viskozitu hlenu
mydriatica,ōrum,n.	způsobují rozšíření zornice
psȳchoanalēptica,ōrum,n.	stimulují CNS
psȳcholēptica,ōrum,n.	tlumí CNS (v obecném smyslu, zahrnují např. <i>hypnōtica, sēdatīva</i> či <i>anxiolytica</i>)
psȳchopharmacā,ōrum,n.	ovlivňují duševní pochody
sēdatīva,ōrum,n.	zklidňují psychiku
tocolytica,ōrum,n.	zastavují děložní stahy při porodu
tūberculostatica,ōrum,n.	zastavují tuberkulózní procesy
ūrologica,ōrum,n.	léčí potíže s močovým systémem
vīrostatica,ōrum,n.	zastavují množení virů

ODDÍL 6: SUBSTANTIVA III. DEKLINACE

LAT. SLOVNÍKOVÝ TVAR	ČESKY	ŘECKÝ KMEN
RŮZNOSLABIČNÁ MASKULINA		
abductor,ōris,m.	odtahovač (tj. <i>mūsculus abductor</i>)	
adductor,ōris,m.	přitahovač (tj. <i>mūsculus adductor</i>)	
adeps,dipis,m.	tuk, sádlo	lip- / lipid- / steat-
algor,ōris,m.	chlad, vychladnutí (pouze <i>algor mortis</i> - posmrtný chlad, dosl. chlad smrti)	
apex,picis,m.	hrot	
atlās,lantis,m.	nosič (1. krční obratel)	
calyx,icis,m./f. ³	kalich	
cathētēr,tēris,m.	katetr (tenká trubička zaváděná do dutého orgánu, např. žily, moč. měchýře..)	
comedō,ōnis,m.	komedon (váček naplněný mazem s tmavou rohovinovou zátkou)	
cōfluēns,entis,m.	soutok (pouze <i>cōfluēns sinuum</i> - soutok lebečních žilních splavů)	
cōstrictor,ōris,m.	svěrač (pouze <i>mūsculus cōstrictor pharyngis</i>)	
corrūgātor,ōris,m.	svrašťovač (pouze <i>mūsculus corrūgātor superciliī</i>)	
cortex,icis,m.	kůra	
cremastēr,ēris,m.	zdvihač varlete	
dēns,ntis,m. (gen.pl. -ium)	zub	odont-
dēpressor,ōris,m.	stlačovač (tj. <i>mūsculus dēpressor</i>)	

³ pozor: nom.sg. calyx, avšak nom.pl. calicēs.

dolor,ōris,m.	bolest	alg- / odýn-
extēnsor,ōris,m.	natahovač (tj. <i>mūsculus extēnsor</i>)	
flexor,ōris,m.	ohybač (tj. <i>mūsculus flexor</i>)	
fluidothōrāx,ācis,m.	nadměrné množství tekutiny v pleurální dutině (příznak některých chorobných stavů; obecný termín zahrnující zejm. <i>haemothōrāx</i> , <i>pȳothōrāx</i> a <i>chȳlothōrāx</i>)	
fluor,ōris,m.	výtok, tekutina (např. <i>fluor vāgīnālis</i>)	
foetor,ōris,m.	zápach	
fornix,icis,m.	klenba	
fūmātor,ōris,m.	kuřák, člověk závislý na nikotinu	
hallux,llucis,m. (hall.)	palec u nohy	
herpēs,etis,m.	opar	
herpēs zōstēr	pásový opar (zōstēr,ēris,m. = pás)	
hūmor,ōris,m.	tekutina (anat., <i>hūmor vitreus</i> tekutina sklivce)	
hydrōps,ōpis,m.	vodnatelnost, nepřirozené hromadění tkáňové tekutiny v orgánu či struktuře (zejm. <i>hydrōps vēsīcae felleae</i>)	
index,dicis,m.	ukazováček na ruce	
labor,ōris,m.	práce, zaměstnání	
larynx,ngis,m.	hrtan	
levātor,ōris,m.	zdvihač (tj. <i>mūsculus levātor</i>)	
liēn,nis,m.	slezina (synon. ke <i>splēn</i>)	splen-
liquor,ōris,m.	1. mok (anat., <i>liquor cerebrospīnālis</i> - mozkomíšní mok); 2. roztok (chem.)	
livor,ōris,m.	zmodrání (pouze <i>livor mortis</i> - posmrtné zmodrání, dosl. zmodrání smrti)	
margō,ginis,m.	okraj, kraj, hrana	
massētēr,ēris,m.	žvýkač (pouze <i>mūsculus massētēr</i>)	
mōns,ntis,m.	pahorek (pouze <i>mōns pūbis</i> pahorek stydký)	
pallor,ōris,m.	bledost, zblednutí (pouze <i>pallor mortis</i> - posmrtná bledost, dosl. bledost smrti)	
pariēs,ietis,m.	stěna	
pāvor,ōris,m.	děs (pouze <i>pāvor nocturnus</i> - noční děs: náhlé probuzení spojené s panickými projevy a ranní amnézií na noční příhodu)	
pēs,pedis,m.	noha (distální část)	pod-
pharynx,ngis,m.	hltan	
pneumothōrāx,ācis,m. (PNO)	nahromadění vzduchu či jiného plynu v pleurální dutině	
pollex,icis,m.	palec u ruky	
pōns,ntis,m.	Varolův most (útvar v mozku)	
portcathētēr,tēris,m.	lékařský nástroj složený z katetru a tzv. portu (zařízení pro podání látky, která katetrem putuje do těla)	
prōnātor,ōris,m.	sval provádějící pronaci (tj. <i>mūsculus prōnātor</i>)	
pulmō,ōnis,m. (pul.)	plíce	pneum- / pneumon-
pulvis,veris,m. (plv., pulv.)	prášek, prášková látka	
putor,ōris,m.	hniloba (pouze <i>putor mortis</i> - posmrtná hniloba, dosl. hniloba smrti)	
rēn,rēnis,m.	ledvina	nephр-
rigor,ōris,m.	ztuhlost (pouze <i>rigor mortis</i> - posmrtná ztuhlost, dosl. ztuhlost smrti)	

rotātor,ōris,m.	sval provádějící rotaci (tj. <i>mūsculus rotātor</i>)	
sanguis,uinis,m.	krev	haem- / haemat- / -aem-
serpēns,ntis,m.	had (<i>vulnus morsum serpentis</i> - hadí kousnutí)	ophi- / ophidi-
sphinctēr,ēris,m.	svěrač (tj. <i>mūsculus sphinctēr</i>)	
splēn,ēnis,m.	slezina (synon. k <i>liēn</i>)	
stapes,pedis,m.	třmínek (v uchu)	
strīdor,ōris,m.	hvizd, pisklavý / chrčivý zvuk při dýchání	
supīnātor,ōris,m.	sval provádějící supinaci (tj. <i>mūsculus supīnātor</i>)	
tendō,dinis,m.	šlacha	ten- / tenon- / tenont-
tēnsor,ōris,m.	napínač (tj. <i>mūsculus tēnsor</i>)	
thōrāx,rācis,m.	hrudník	
trochantēr,tēris,m.	trochanter, chocholík	
tumor,ōris,m. (tu)	1. nádor; 2. zduření zaníceného místa	(1.) onc-
ūrētēr,ēris,m.	močovod	
vōmer,eris,m.	kost radličná	

RŮZNOSLABIČNÁ FEMININA

(dys)fūnctiō,ōnis,f.	(špatná) funkce	
(im)mōbilitās,ātis,f.	(ne)pohyblivost, (i)mobilita, (ne)hybnost	
ablātiō,ōnis,f.	odstranění, odejmutí, snesení (např. prsu, nehtu, či tzv. katetrizační ablace srdečních arytmí - zničení abnormální tkáně v srdci, která odpovídá za vznik arytmie, pomocí katetru)	
abrāsiō,ōnis,f.	1. opotřebení, obroušení (např. zubu); 2. narušení povrchu (zejm. kosti či kůže); 3. oškrábání / obroušení určité tkáně jako lékařský zákrok	
abruptiō,ōnis,f.	odlomení, ulomení, odtržení	
accumulātiō,ōnis,f.	shlukování, hromadění (<i>accumulātiō cērūminis</i> - vytvoření tzv. mazové zátoky v uchu)	
adhaesiō,ōnis,f.	srůst, spojení, přilnutí, adheze	
adipōsitās,ātis,f.	tloušťka, obezita, otylost (synon. k <i>obēsitās</i>)	
amplitūdō,inis,f.	šířka (<i>amplitūdō pelvis</i> - rovina šíře pánevní, dosl. šířka pánve)	
amputātiō,ōnis,f.	amputace	
anxietās,ātis,f.	úzkost	
appendix,dicis,f.	přívěsek, apendix	
arbor,oris,f.	strom, struktura podobná rozvětvenému stromu (např. <i>arbor bronchiālis</i>)	
articulātiō,ōnis,f. (art.)	kloub, skloubení	arthr-
aspectiō,ōnis,f.	aspekce, vyšetření pohledem / zrakem	
aspīrātiō,ōnis,f.	vdechnutí	
auscultātiō,ōnis,f.	auskultace, poslech, poslechové vyšetření	
āvulsiō,ōnis,f.	1. vytržení (např. úponu či nervu); 2. vyražení (zubu); 3. avulzní zlomenina (drobná zlomenina v oblasti svalového či šlachového úponu)	
bifurcātiō,ōnis,f.	rozvidlení, rozdvojení (anat.)	
calx,lcis,f.	pata, oblast paty	
cardiostimulātiō,ōnis,f.	kardiostimulace, stimulace srdeční činnosti	
carōtis,tidis,f.	krkavice (tj. artēria)	

cartilagō,ginis,f.	chrupavka	chondr-
cavitās,ātis,f.	dutina	
cervīx,vicis,f.	krk, krček, šíje (částečné synon. ke <i>collum</i>)	trachēl- (pouze o děložním krčku / čípku)
cicātrīx,tricis,f. (cicatr.)	jizva	
circulātiō,ōnis,f.	oběh (synon. k <i>circulus</i> a <i>circuitus</i>)	
circumcīsiō,ōnis,f.	obřízka	
claudicātiō,ōnis,f.	kulhání, kladikace	
clītoris,ridis,f.	poštěváček, klitoris	
coccīx,ȳgis,f. [vysl. kokcíks]	kostrč, kostrční kost (synon. k <i>os coccīgis</i>)	
combustiō,ōnis,f.	popálenina	
commōtiō,ōnis,f.	otřes (např. <i>cerebrī</i> či <i>cordis</i>)	
complicātiō,ōnis,f.	komplikace	
congelātiō,ōnis,f.	omrzlina	
contūsiō,ōnis,f.	pohmoždění, pohmožděnina	
convulsiō,ōnis,f.	stažení, křeč	spasm-
cuspis,pidis,f.	hrot, cíp	
dēcapitātiō,ōnis,f.	stětí, oddělení hlavy	
decussātiō,ōnis,f.	zkřížení (anat.)	
dēfaecātiō,ōnis,f.	vyprazdňování výkalů	
dēfibrillātiō,ōnis,f.	defibrilace (metoda léčby některých srdečních arytmii elektrickým výbojem)	
dēformātiō,ōnis,f.	deformace	
dēhīscēntiō,ōnis,f.	rozšklebení, rozevření (zpravidla po operační rány), (nežádoucí) rozpojení (chirurgické anastomosy), synon. k <i>dehīscētia</i>	
dēhydratātiō,ōnis,f.	odvodnění	
dēligātiō,ōnis,f.	obvaz, obvázání (<i>dēligātiō gypsea</i> - sádrový obvaz)	
dēnervātiō,ōnis,f.	ztráta nervového zásobení určitého orgánu či tkáně	
dēpressiō,ōnis,f.	deprese	
dermis,midis,f.	škára (jedna z vrstev kůže)	
dēviātiō,ōnis,f.	vychýlení, deviace (např. o nosní přepážce)	
dīlātātiō,ōnis,f.	roztažení, rozšíření (klin. jako lék. zákrok i patol.)	
discīsiō,ōnis,f.	rozříznutí (druh chirurgického výkonu)	
dislocātiō,ōnis,f. (disloc.)	1. posun fragmentu při zlomenině; 2. patologický posun útvaru z obvyklého místa (např. <i>dislocātiō patellae</i>); v tomto významu se synonymně užívá také výraz <i>luxātiō</i> ⁴	
dissectiō,ōnis,f.	1. rozštěpení, roztržení (např. <i>aortae</i>); 2. vyříznutí, odstranění (spec. krčních uzlin)	
distēnsiō,ōnis,f.	roztažení, rozepjetí, natažení (buď patol.: např. vazu, kloubního pouzdra, svalu, nebo jde název zákroku: např. artroskopická distenze ramenního kloubu – slouží k uvolnění kloubního pouzdra)	
distorsiō,ōnis,f.	podvrnutí (druh poranění kloubu, kdy nedochází k vysunutí hlavice z jamky)	

⁴ Pozor: v angličtině je výraz *dislocation* většinou užíván pro „vykloubení“ jako synonymum k *luxation*. České prostředí však termíny *dislokace* a *luxace* obvykle rozlišuje: dislokace = posun fragmentu při zlomenině; luxace = vykloubení.

dīvulsiō,ōnis,f.	chirurgické roztažení (zejm. <i>dīvulsiō ānī</i> jako způsob léčby např. hemoroidů či řitních trhlin)	
ēbrietās,tātis,f.	opilost	
ēnucleātiō,ōnis,f.	vynětí kulovitého útvaru (např. <i>ēnucleātiō bulbī</i>)	
epidermis,midis,f.	pokožka	
epididymis,midis,f.	nadvarle	epididym-
epiglōttis,ttidis,f.	příklopka hrtanová	
ērōsiō,ōnis,f.	1. odřenina, traumatické nebo patologické (např. při DM) poškození kůže na úrovni pokožky (epidermis), méně závažné a hluboké než <i>excoriātiō</i> ; 2. traumatické nebo patologické narušení povrchu (zejm. zuba, sliznice či oční rohovky), méně hluboké a rozsáhlé než <i>excoriātiō</i>	
ēructātiō,ōnis,f.	říhání, krkání	
eufunctiō,ōnis,f.	správná funkce	
ēvacuātiō,ōnis,f.	1. vyprázdnění, vypuštění (lék. zákrok u útvaru naplněného tekutinou, např. <i>ēvacuātiō abscessūs perianālis</i>); 2. vyprazdňování výkalů (synon. k <i>dēfaecātiō</i>)	
exacerbātiō,ōnis,f.	akutní zhoršení chronické choroby	
excīsiō,ōnis,f. (excis.)	vyříznutí (zpravidla z povrchu kůže či orgánu, např. <i>melanōmatis</i>)	
excochleātiō,ōnis,f.	chirurgický zákrok, při němž se ostrou lžičkou vybere nekrotický obsah orgánu či vředu	
excoriātiō,ōnis,f.	1. oděrka, povrchové poškození kůže způsobené např. úrazem nebo škrábáním při svědění a zasahující jen do pokožky (epidermis), ale hlubší než <i>ērōsiō</i> ; 2. defekt sliznice (hlubší a rozsáhlý než <i>ērōsiō</i>)	
exenterātiō,ōnis,f.	vyoperování obsahu tělní dutiny (zejm. podpažní jamky či pánev)	
expeditiō,ōnis,f. (Exp.)	balení (léku)	
exstirpātiō,ōnis,f.	vyjmutí, vynětí, vyříznutí (zpravidla hluboko uloženého nádoru)	
exsūdātiō,ōnis,f.	tvorba zánětlivých výpotků	
extrāctiō,ōnis,f.	1. vytažení, vyjmutí (o konkrementech nebo ortopedických či jiných implantátech); 2. vytržení (zuba)	
extrēmitās,ātis,f. (extr.)	1. končetina; 2. koncová část orgánu , pól	(1.) mel-
fasciūtis,tidis,f.	fasciitida (zřídkavé infekční onemocnění postihující měkké tkáně, především fascie)	
faucēs,iūm,f.	hrdlo (<i>isthmus faucium</i> - úžina hltanová)	
fibrillātiō,ōnis,f.	fibrilace (druh srdeční arytmie, velmi rychlé a nepravidelné stahy síní či komor)	
fixātiō,ōnis,f.	upevnění, fixace	
frōns,ntis,f.	čelo	
generalisātiō,ōnis,f. (generalis.)	rozšíření chorobného procesu (např. do okolí orgánu, po celém orgánu či organismu), generalizace	
glāns,glandis,f.	žalud	balan-
glōttis,idis,f.	hlasivka	
graviditās,ātis,f.	těhotenství	
haemorrhōidēs,um,f.	hemoroidy (syn. k <i>nōdī haemorrhōidālēs</i>)	
hebdomas,madis,f. (hebd.)	týden	

hebetūdō,dinis,f.	slabost (o smyslech, <i>hebetūdō auris</i> - nahluchlost, nedoslýchavost, <i>hebetūdō vīsūs</i> - slabozrakost)	
helix,icis,f.	zevní přehnutý okraj ušního boltce	
hyperaciditās,ātis,f.	překyselení	
hypertēnsiō,ōnis,f.	vysoký krevní tlak	
hypotēnsiō,ōnis,f.	nízký krevní tlak	
implantātiō,ōnis,f.	vložení, vpravení, implantace	
impressiō,ōnis,f.	otisk (zpravidla orgánu na stěně orgánu jiného)	
incarcerātiō,ōnis,f.	uskřinutí, inkarcerace (kýly)	
incīsiō,ōnis,f.	naříznutí	
incūs,cudis,f.	kovadlinka (v uchu)	
inductiō,ōnis,f.	navození, vyvolání, indukce (např. indukce porodu)	
īnfāns,antis,m. / f. (inf., infant.)	dítě	paed-
īnfarsātiō,ōnis,f.	masivní ohraňované nahromadění krve, masivní lokální překrvení, vznik infarktu (spec. <i>īnfarsātiō haemorrhagica</i> - nahromadění krve v důsledku uzavření odvodné cévy, zejm. u střeva či varlete, v důsledku čehož dochází k ischémii tkáně a její následné nekróze; pozor: v souvislosti se srdečním infarktem se o infarzaci nehovoří)	
īnfectiō,ōnis,f.	infekce	
īnfertilitās,ātis,f.	neplodnost (ve smyslu neschopnosti donosit plod; početí je však možné; pozor: nejedná se o přesné synon. ke <i>sterilitās</i>)	
infiltrātiō,ōnis,f.	nepatřičné látky nebo buňky proniklé do tkáně, infiltrace, infiltrát (synon. k <i>infiltrātus</i>)	
īnflammātiō,ōnis,f. (inflamm.)	zánět	
īfrāctiō,ōnis,f.	nalomení, neúplná zlomenina	
īnfūsiō,ōnis,f. (inf.)	infuze	
inhālātiō,ōnis,f.	cílené vdechování léčivých látek, inhalace	
injectiō,ōnis,f. (inj.)	injekce	
innervātiō,ōnis,f.	zásobování části těla nervovými vlákny, inervace	
īnsertiō,ōnis,f.	úpon svalu	enthes-
īnspectiō,ōnis,f.	vyšetření pohledem / zrakem (synon. k <i>aspectiō</i>)	
īnsufflātiō,ōnis,f.	insuflace (zavádění plynu do dutiny / orgánu z léčebných či diagnostických důvodů)	
insultātiō,ōnis,f.	fyzický útok, fyzické napadení	
interruptiō,ōnis,f.	umělé přerušení těhotenství, interupce	
intoxicātiō,ōnis,f.	otrava, intoxikace	
intubātiō,ōnis,f.	zavedení trubice (do určitého orgánu)	
īris,iridis,f.	duhovka	
irrigātiō,ōnis,f.	výplach (dutého orgánu)	
irritātiō,ōnis,f.	podráždění	
lacerātiō,ōnis,f.	roztržení, rozsápaní, lacerace	
laesiō,ōnis,f.	poškození, léze	
lēns,lentis,f.	čočka	phac-

leptomēninx,ingis,f.	měkké pleny mozkové a míšní (<i>arachnoīdea māter</i> + <i>pia māter</i>)
longitūdō,inis,f.	délka
luxātiō,ōnis,f.	vykloubení, luxace
malformātiō,ōnis,f.	znetvoření, vrozený defekt, malformace
malnūtrītiō,ōnis,f.	podvýživa
malpositiō,ōnis,f.	špatné uložení, malpozice
māter,tris,f.	1. plena mozková (<i>pia m.</i> , <i>dūra m.</i> , <i>arachnoīdea m.</i>) (1.) mēning- 2. matka
mātrīx,rīcis,f.	mateřská základní vrstva, zárodečná půda (<i>mātrīx unguis</i> - nehtové lůžko)
mēninx,ngis,f.	plena mozková
mors,rtis,f.	smrt thanat-
mōtilitās,ātis,f.	mimovolní pohyblivost (o trubicovitých orgánech nebo spermíích)
normotēnsiō,ōnis,f.	normální krevní tlak
obēsitās,tātis,f.	obezita (synon. k <i>adipōsitās</i>)
obliterātiō,ōnis,f.	ucpání (např. tepny kvůli ateroskleróze či tělní dutiny v důsledku otoku či nádoru)
obstipātiō,ōnis,f.	zácpa, obstipace
obstrūctiō,ōnis,f.	uzavření, ucpání (klin., synon. k <i>obtūrātiō</i>)
obtūrātiō,ōnis,f.	uzavření, ucpání (klin., synon. k <i>obstrūctiō</i>)
occlūsiō,ōnis,f.	1. patologické uzavření (zpravidla cévy); 2. zubní skus; 3. chirurgické uzavření (např. <i>occlūsiō īleostomiae</i> = chirurgické uzavření / zrušení vývodu z kyčelníku)
operātiō,ōnis,f. (o., oper.)	operace
orīgo,ginis,f.	začátek, původ
ossificātiō,ōnis,f.	tvorba kostní tkáně, kostnatění
pachymēninx,ingis,f.	tvrdá plena mozková (synon. k <i>dūra māter</i>)
palpātiō,ōnis,f.	vyšetření pohmatem, palpace
palpitātiō,ōnis,f.	subjektivně pocíťovaná odchylka srdečního rytmu od normy
parōtis,tidis,f.	příušní žláza
pars,rtis,f.	část, díl
percussiō,ōnis,f.	vyšetření poklepem, poklep
perforātiō,ōnis,f. (perfor.)	proděravění, protržení
peritonītis,ītidis,f.	zánět pobřišnice
phalanx,angis,f. [gen.pl. -ium] (phal.)	článek prstu
pōliomyelītis,ītidis,f.	zánět šedé hmoty míchy
portiō,ōnis,f.	část (pouze <i>portiō vāginālis cervīcis</i> - děložní čípek: část děložního hrdla čnící do pochvy)
prōtrūsiō,ōnis,f.	patologické vyklenutí / vysunutí (meziobratlové ploténky, zubu nebo oční bulvy)
pūbertās,tātis,f.	puberta, dospívání
pūnctiō,ōnis,f.	punkce, bodnutí, vpich
radiātiō,ōnis,f.	svazek, vějíř, větvení (nervových vláken)

rādīx,dīcis,f.	kořen
regiō,ōnis,f. (reg.)	krajina, oblast
regressiō,ōnis,f.	ústup nemoci, zlepšování zdravotního stavu, regrese
rehabilitātiō,ōnis,f. (RHB)	rehabilitace (zpravidla cvičení vedená fyzioterapeutem)
remissiō,ōnis,f.	klidnější fáze chronického onemocnění, remise
replantātiō,ōnis,f.	opětovné umístění na původní místo (o zubu či amputované končetině)
repositiō,ōnis,f.	návrat do původní polohy (např. při dislokované zlomenině)
resectiō,ōnis,f. (res.)	úplné či částečné odstranění orgánu (zpravidla v trávicím traktu)
resuscitātiō,ōnis,f.	oživování, resuscitace
retardātiō,ōnis,f.	retardace, zpomalení
retentiō,ōnis,f.	zadržení, zadržování (např. <i>retentiō ūrīnae</i>)
revīsiō,ōnis,f.	důkladné prohlédnutí
rhīnītis,tidis,f.	rýma, zánět nosní sliznice
salpinx,ngis,f.	vejcovod (synon. k <i>tuba uterīna</i>)
sānātiō,ōnis,f.	léčba, léčení
sectiō,ōnis,f.	1. řez (<i>s. caesarea</i> - císařský řez); 2. pitva
sēpārātiō,ōnis,f.	oddělení, separace (separace epifýzy - traumatické oddělení epifýzy od zbytku kosti)
solūtiō,ōnis,f. (sol.)	roztok
sterilitās,ātis,f.	neplodnost (ve smyslu neschopnosti počít; pozor: nejedná se o přesné synon. k <i>infertility</i>)
strangulātiō,ōnis,f.	zaškrcení, škrcení, uškrcení
subluxātiō,ōnis,f.	neúplné vykloubení (dochází k luxačnímu pohybu kostních částí, ale spontánní repozici a určité decentraci kloubu)
substitūtiō,ōnis,f.	1. substituce, kompenzace nemoci něčím (lékem, léčbou, zákrokem...); 2. nahrazení (např. aorty)
suffocātiō,iōnis, f.	zadušení, udušení
suffūsiō,ōnis,f.	krevní výron rozsáhlejší než sugilace
sūgillātiō,ōnis,f.	plošný krevní výron v kůži a podkoží, sugilace
surditās,tātis,f.	hluchota
suspensiō,ōnis,f. (susp.)	suspenze
syphilis,lidis,f.	příjice, syfilis (synon. k <i>luēs</i>)
trānscīsiō,ōnis,f.	přeříznutí (např. šlachy či svalu jako typ úrazu)
trānsfixātiō,ōnis,f.	fixace kostních úlomků pomocí drátů zaváděných perkutánně (<i>trānsfixātiō percutānea</i>)
trānsfūsiō,ōnis,f.	transfuze
trānsplantātiō,ōnis,f.	transplantace
autotrānsplantātiō,iōnis,f.	transplantace tkáně u téhož jedince z jednoho místa na jiné
allotrānsplantātiō,iōnis,f.	transplantace od jiného jedince stejněho živočišného druhu
xenotrānsplantātiō,iōnis,f.	transplantace orgánu / tkáně od jedince jiného živočišného druhu
heterotrānsplantātiō,iōnis,f.	= xenotrānsplantātiō
isotrānsplantātiō,iōnis,f.	přenos tkáně mezi geneticky identickými jedinci (jednovaječná dvojčata)

tūberōsitās,tātis,f.	drsnatina (anat.)
ūroīnfectiō,ōnis,f.	infekce močového ústrojí
valetūdō,inis,f.	zdraví, zdravotní stav
varix,icis,f. / m.	křečová žíla
vertūgō,ginis,f.	závrať
vīcīnitās,ātis,f.	přilehlá oblast, sousedství
virgō,inis,f.	panna
warfarinisātiō,ōnis,f.	podávání warfarinu, léčba warfarinem

RŮZNOSLABIČNÁ NEUTRA

abdōmen,minis,n. (abd.)	břicho	lapar-
adenocarcinōma,atis,n. (adenoCa)	zhoubný nádor ze žlázového epitelu	
aneurysma,atis,n.	výduť, patologické rozšíření	
āsthma,atis,n.	astma	
atherōma,atis,n.	kulovitý / nádorovitý útvar s kašovitým obsahem (např. na aortě, kde bývá vyplněn látkami tukové povahy, nebo pod kůží, kde vzniká ucpáním mazové žlázy a nadprodukcií mazu)	
basaliōma,atis,n.	bazaliom (nejběžnější typ kožního nádoru, vyskytuje se především na obličeji či krku, stojí na hranici mezi nádory zhoubnými a nezhoubnými)	
caput,pitis,n.	hlava, hlavice	cephal-
carcinōma,atis,n. (ca)	karcinom (zhoubný nádor z epitelu)	
cērūmen,minis,n.	ušní maz	
cōma,atis,n.	kóma, bezvědomí	
cor,cordis,n.	srdce	cardi- / card-
corpus,oris,n. (corp.)	1. tělo; 2. těleso	(1.) sōm- /sōmat-
crāniotrauma,atis,n.	poranění lebky	
crūs,crūris,n.	1. běrec; 2. raménko, část orgánu připomínající raménko (např. <i>crūs dextrum diaphrāgmatis</i>)	
diaphrāgma,atis,n.	1. bránice; 2. útvar v podobě přepážky (např. <i>diaphrāgma pelvis</i> - pánevní dno) (1.) phren-	
emphysēma,atis,n.	1. rozedma (chronická plicní choroba spočívající v rozšíření části dýchacích cest); 2. stav vzniklý nepřirozeným proniknutím / nahromaděním vzduchu do tkáně, např. <i>emphysēma subcutāneum / subcutis</i>)	
empȳēma,atis,n.	hromadění hnisu v dutině či orgánu	
erythēma,atis,n.	zarudnutí, zčervenání kůže	
exanthēma,atis,n.	rozsáhlejší soubor / generalizovaný výsev kožních změn (eflorescencí), vyrážka	
femur,moris,n. (fem.)	stehno, kost stehenní	
forāmen,minis,n. (for.)	otvor	
glaucōma,matis,n.	zelený zákal	
glomus,eris,n.	klubko, tělísko (anat.)	
gramma,atis,n.	gram (váhová jednotka)	
decigramma,atis,n.	decigram	
centigramma,atis,n.	centigram	

mil(l)igramma,atis,n.	miligram	
microgramma,atis,n.	mikrogram	
haematōma,matis,n.	kompaktní ložisko vyroněné krve, které stlačuje okolní tkáně	
hēpar,patis,n.	játra	hēpat-
chīasma,atis,n.	zkřížení	
inguēn,guinis,n.	tříslo, krajina tříselná, slabina	
latus,teris,n. (lat., l.)	strana, bok	
lymphōma,atis,n.	nádorové zbytnění mízní uzliny	
melanōma,atis,n.	melanom	
occiput,pitis,n.	záhlaví	
oedēma,matis,n.	otok	
ōs,ōris,n.	ústa, ústí	stomat- / stom-
os,ossis,n. (gen.pl. -ium)	kost	oste- / ost-
pancreas,eatis,n.	slinivka břišní	
pectus,toris,n.	hrud', prsa	
polytrauma,atis,n. (pouze sg.)	poranění alespoň dvou orgánových systémů ohrožující pacienta na životě	
sarcōma,atis,n. (sa)	zhoubný nádor z mezenchymu	
sēminōma,atis,n.	druh nádoru varlat (vždy zhoubný, objevující se typicky ve středním věku)	
serōma,atis,n.	hromadění tkáňové tekutiny v ráně po operaci	
sigma,atis,n.	esovitá klička tračníku (klin., synon. k <i>sigmoīdeum</i>)	
strōma,atis,n.	vazivová tkáň (zř., anat., např. <i>strōma īridis</i>)	
symptōma,atis,n.	příznak (často subjektivní, udávaný pacientem, jako opozit. k <i>signum</i>)	
syndrōma,atis,n. (sy)	syndrom, soubor příznaků charakterizujících chorobný stav	
systema,atis,n.	systém, ústrojí, aparát	
tempus,poris,n.	1. čas; 2. spánek (anatom.)	(1.) chron-
tentāmen,minis,n. (+ gen.)	pokus o něco (zejm. <i>tentāmen suicidii</i>)	
teratōma,atis,n.	nádor vzniklý z embryonálních tkáňových zbytků a obsahující proto různé tkáně (teratom může obsahovat např. kost, zub či chlupy bez ohledu na to, ve kterém místě těla se vyvinul)	
trauma,atis,n.	zranění, rána, úraz (v nejobecnějším smyslu, zahrnuje zlomeniny, rány atd...)	
tūber,beris,n.	hrbol	
ulcus,ceris,n.	vřed	
vās,vasis,n. (pl. dle II. dekl.)	céva	angī- / ang- / angō-
vīscus,ceris,n.	útroba, vnitřnost	splanchn-
vulnus,neris,n. (v.; vv. - vulnera)		(1.) traumat-
	1. zranění, rána; 2. pooperační rána	
vulnus contūsolacerum	tržně zhmožděná rána	
vulnus contūsum	zhmožděná rána, zhmožděnina (synon. ke <i>contūsiō</i> ; na rozdíl od něho se však nepoužívá pro označení poranění vnitřních orgánů)	
vulnus lacerum	tržná rána, tržné zranění	
vulnus morsum	kousnutí, kousnutím způsobená rána	
vulnus scissum	řezná rána, řezné zranění	

vulnus sclopētārium	střelná rána, střelné zranění	
vulnus sectum	sečná rána, sečné zranění	
STEJNOSLABIČNÁ SLOVA PRAVIDELNÁ		
auris,is,f.	UCHO	ōt-
avis,is,f.	PTÁK (pouze <i>calcar avis</i> - útvar v mozku)	
axis,is,m. (acc. -im)	1. čepovec (druhý krční obratel); 2. osa	
canālis,is,m.	kanál	
clūnēs,ium,m./f.	HÝŽDĚ, ZADEK	
cutis,is,f.	KŮŽE (v anat. souhrnný název pro pokožku a škáru, v klin. obecně)	dermat- / derm-
cystis,is,f. (acc.sg. cystim)	CYSTA	
gastēr,tris,f.	ŽALUDEK	
luēs,luis,f.	PŘÍJICE, SYFILIS (synon. k <i>syphilis</i>)	
mensis,is,m.	1. měsíc (kalendární), 2. v pl. menstruace	mēn-
pelvis,is,f.	PÁNEV, PÁNVIČKA	
pēnis,is,m.	Penis	phall-
pūbēs,is,f.	ohanbí, krajina stydká	
sēmicanālis,is,m.	POLOKANÁLEK	
subcutis,is,f.	PODKOZÍ	
testis,is,m.	VARLE	orch- / orchi- / orchid-
unguis,is,m.	NEHET	onych-
STEJNOSLABIČNÁ SLOVA NEPRAVIDELNÁ (TYP BASIS)		
adhaesiolysis,is,f.	chirurgicky provedené rozrušení srůstů	
amaurōsis,is,f.	SLEPOTA, ZTRÁTA ZRAKU	
amphiarthrōsis,is,f.	TUHÝ KLoub (typ kloubního spojení), kloub s minimální pohyblivostí vyznačující se nepravidelnými kloubními plochami a tuhým a krátkým kloubním pouzdrem (anat.)	
anamnēsis,is,f. (anam. / anamn.)	PŘEDCHOROBÍ, ANAMNÉZA	
anastomōsis,is,f.	1. cévní spojka (anat., primární nebo sekundárně vytvořená, např. při omezení průtoku větších cév nebo vlivem dlouhodobé fyzické aktivity); 2. operační napojení, operační spojka (klin.)	
ancylōsis,is,f.	ZTUHNUTÍ KLoubu, ZTRÁTA POHYBLIVOSTI KLoubu	
anthracōsis,is,f.	ZAPRÁŠENÍ PLIC UHELNÝM PRACHEM	
aponeurōsis,is,f.	PLOCHÁ ŠLACHA, ŠLACHOVÁ BLÁNA	
apophysis,is,f.	KOSTNÍ VÝBĚZEK SE SAMOSTATNÝM OSIFIKAČNÍM CENTREM (např. <i>trochantér major</i>)	
artēriosclērosis,is,f.	TVRDNUTÍ / KORNATĚNÍ TEPEN (obecný termín označující ztluštění tepenných stěn a ztrátu jejich elasticity; zahrnuje tři rozdílná onemocnění: <i>atherosclērosis</i> , <i>mediocalcinōsis</i> [Mönckebergova mediokalcinóza] a <i>artēriolosclērosis</i>)	
atelectasis,is,f.	SELHÁNÍ PRŮDUŠKY A UZAVŘENÍ URČITÉ ČÁSTI DÝCHACÍCH CEST V PLÍCI VYVOLÁVAJÍCÍ NEVZDUŠNOST TÉTO ČÁSTI PLÍCE	
atherosclērosis,is,f.	NEINFEKČNÍ ZÁNĚTLIVÉ POSTIŽENÍ CÉVNÍ STĚNY, PŘI KTERÉM DOCHÁZÍ K UKLÁDÁNÍ TUKU DO STĚNY CÉV; JEDNA Z FORM ARTERIOSKLERÓZY)	
basis,is,f.	BÁZE, ZÁKLADNA, SPODINA	

carcin(ōmat)ōsis,is,f.	nádorový rozsev (rozsáhlý výskyt nádorů v určitém orgánu / oblasti)	
cirrhōsis,is,f.	cirhóza (změna jaterní tkáně na vazivo)	
cyanōsis,is,f.	(z)modrání	
cystōsis,is,f.	výskyt cyst	
cýphōsis / kýphōsis,is,f.	kyfóza (1. anat., obloukovité vyklenutí páteře dozadu; 2. klin. nadměrné vyklenutí páteře dozadu, tj. „kulatá záda“, v tomto významu užívány také termíny hypercýphōsis / hyperkýphōsis,is,f.)	
diagnōsis,is,f. (dg.)	diagnóza	
diaphysis,is,f.	střední část dlouhé kosti, diafýza	
diastasis,is,f.	rozestup, rozestoupení (pozor: <i>diastasis rēctī</i> je rozestup přímého břišního svalu podél <i>līnea alba</i> při kýle [=diastasis mūsculī rēctī abdōminis]])	
diathesis,is,f.	sklon k něčemu, dispozice (zejm. <i>diathesis haemorrhagica</i> - krvácivost, sklon ke krvácení)	
dosis,is,f. (dos., d.)	dávka	
dysostōsis,is,f.	dysostóza (obecný termín pro poruchu vývoje či tvaru kosti)	
ectasis,is,f.	rozšíření, roztažení (jako patologický stav, zpravidla o stěnách dutých orgánů, pozor: <i>ectasis cornea</i> - vyklenutí a ztenčení rohovky)	
emesis,is,f.	zvracení (synon. k <i>vomitus</i>)	
encopresis,is,f.	neschopnost udržet stolici (synon. k <i>incontinentia alvī</i>)	
endomētriōsis,is,f.	endometrióza (choroba spočívající v šíření tkáně děložní výstelky mimo dělohu)	
endoprothesis,is,f.	endoprotéza	
enūresis,is,f.	pomočování	
epicrisis,is,f.	souhrn chorobopisu, epikríza	
epiphysis,is,f.	koncová část (zpravidla dlouhé kosti), epifýza	
epistaxis,is,f.	krvácení z nosu	
febris,is,f.	horečka	pyret-
fibrōsis,is,f.	zmnožení vazivové tkáně či nahrazování jiné tkáně vazivem (jako proces přirozený i patologický)	
(haemo)dialysis,is,f.	hemodialýza, dialýza (čištění krve pomocí tzv. umělé ledviny)	
hydronephrōsis,is,f.	hydronefróza (rozšíření ledvinné pánvičky a ledvinových kalichů v důsledku zadržování moče)	
keratōsis,is,f.	různé formy nadměrného rohovatění kůže, keratóza	
kinetōsis,is,f.	cestovní nevolnost	
lithotrypsis,is,f.	drcení usazenin, drcení kamenů	
lordōsis,is,f.	lordóza (1. anat., prohnutí bederní či krční páteře dopředu; 2. klin., nadměrné prohnutí bederní či krční páteře dopředu)	
metaphysis,is,f.	metafýza (úsek dlouhé kosti, kde diafýza přechází v epifýzu)	
metastasis,is,f. (meta [i pl.])	vznik druhotného ložiska, metastáza	
mydriāsis,is,f.	rozšíření zornice	
necrōsis,is,f.	odumírání tkáně, nekróza	
osteoporōsis,is,f.	řídnutí kostí	
osteosynthesis,is,f. (OS)	umělé (chirurgické) spojení kostí např. pomocí drátů	

paracentēsis, is, f.	propíchnutí dutého útvaru a vypuštění jeho obsahu (např. bubínku při zánětu středního ucha)
paralysis, is, f.	dočasná či trvalá obrna určité části těla, paralýza
paresis, is, f.	částečné ochrnutí, obrna (druh paralýzy)
parodontōsis, is, f. (také paradentōsis, is, f., paradontōsis, is, f., parodontītis, itidis, f., paradontītis, itidis, f.)	chronické onemocnění závěsného aparátu zubů
phimōsis, is, f.	zúžení předkožky (klin.)
plasmaphaeresis, is, f.	odběr krevní plazmy (za různými účely, např. k jejímu přefiltrování a vrácení do těla pacienta)
pneumatōsis, is, f.	patologický průnik plynu do orgánu nebo jeho stěny
polypōsis, is, f.	nadměrný výskyt polypů
pro(s)thesis, is, f.	náhrada, protéza
prognōsis, is, f.	prognóza
pseudoarthrōsis, is, f.	pakloub, falešný kloub (porucha srůstu kostních úlomků po zlomenině, kdy úlomky zůstávají pohyblivé, a připomínají tak kloub)
psoriāsis, is, f.	lupénka
pýrōsis, is, f.	pálení žáhy
reosteosynthesis, is, f. (reOS)	opakována osteosyntéza
sclērosis, is, f.	skleróza
scoliōsis, is, f.	skolióza (deformita páteře s posuny ve frontální, sagitální i transverzální rovině)
sepsis, is, f.	otrava krve, sepse
steatōsis, is, f.	chorobné ztučnění, nadměrné množství tuku ve tkáni / orgánu
stenōsis, is, f.	zúžení
symphysis, is, f.	spojení kostí pomocí vazivové chrupavky (např. <i>symphysis pūbica</i>)
synarthrōsis, is, f.	téměř nepohyblivé plynulé spojení kostí (dělíme na <i>synchondrōsis</i> , <i>syndesmōsis</i> a <i>synostōsis</i>)
syndesmōsis, is, f.	spojení kostí vazivem
synchondrōsis, is, f.	spojení kostí chrupavkou
synostōsis, is, f.	spojení kostí kostní tkání
taxis, xis, f.	vpravení / dostání části těla na správné místo (např. v neurologii se jedná o schopnost koordinovaně vykonávat cílené pohyby, vyšetření taxe slouží k posouzení funkce mozečku, např. vyšetření taxe horních končetin se provádí tak, že se pacient má dotknout prstem nosu; v chirurgickém kontextu termín 'taxe' označuje samovolnou nebo chirurgicky provedenou repozici kýlního obsahu zpět do dutiny břišní)
thrombōsis, is, f.	krevní sraženina, trombóza
tūberculōsis, is, f. (TBC)	tuberkulóza
tussis, is, f.	kašel
NEUTRA SKLOŇOVANÁ DLE VZORU <i>rēte</i>	
calcar, ris, n.	ostruha (anat. <i>calcar avis</i> - útvar v mozku, klin. <i>calcar calcānei</i> - tzv. patní ostruha)
īlia, ium, n. (pl.)	slabiny (dosl.), užívá se pouze v anat. názvech <i>v. circumflexa īlium superficiālis</i> / <i>profunda</i> a <i>a. circumflexa īlium superficiālis</i> / <i>profunda</i>

rēte,tis,n.	1. síť (anat.); 2. klin. tzv. kýlní síťka - pomůcka pro lepší hojení odoperované kůly, slouží jako „kostra“, kterou organismus obalí novou tkání, synon. k <i>mesh</i> (angl.)
VAZBY	
abdōmen acūtum	náhlá příhoda břišní (obecný termín pro akutní potíže v oblasti břišní dutiny)
anamnēsis allergica (AA)	alergická anamnéza
ante tempus	před časem, před nějakou dobou (bez bližší specifikace)
eōdem tempore	současně, v témež čase
corpus metallī	kovové těleso
corpus vitreum	sklivec
dēns axis	výběžek čepovce
(diagnōsis) per exclūsiōnem	diagnóza / diagnostika vylučovací metodou
dislocātiō ad axim	typ dislokace: fragment se vychýlí z původní osy tak, že s kostí tvoří úhel
dislocātiō ad latus	typ dislokace: fragmenty jsou vzájemně posunuty do strany (mediálně, laterálně, ventrálně či dorzálně), ale jejich dlouhé osy zůstávají rovnoběžné
dislocātiō ad longitūdinem	typ dislokace: fragmenty zůstávají v původní ose kosti buď se stažením úlomků přes sebe (tzv. cum contrāctiōne), nebo s jejich oddálením (tzv. cum distrāctiōne)
dislocātiō ad peripheriam	typ dislokace: fragment rotuje v ose
īleus ex adhaesiōnibus	střevní neprůchodnost způsobená srůsty (dosl. „ze srůstů“)
incisiō et ēvacuātiō abscessūs	naříznutí a vypuštění abscesu
in anamnēsī	podle anamnézy, v anamnéze
intrā operātiōnem	během operace, při operaci
lateris dextrī (l. dx. / lat. dx.)	na pravé straně, vpravo
lateris sinistrī (l. sin. / lat. sin.)	na levé straně, vlevo
lateris utriūsusque (l. utr. / l. utrq. / lat. utr. / lat. utrq.)	na obou stranách, vpravo i vlevo
lēge artis (l. a.)	v souladu s pravidly lékařské vědy
medulla ossium	kostní dřeň
orīginis ignōtae	neznámého původu
pectus carīnātum	tzv. ptačí hrudník (vrozená deformita hrudníku, při níž je hrudník zploštělý ze stran, se zvětšeným předozadním rozměrem a vyčnívajícím sternem)
pectus excavātum	propadlý hrudník
per ōs (p. o.)	ústy, ústně
restitūtiō ad integrum	úplné vyléčení, vyléčení bez následků
sanātiō per prīmam intentiōnem	„vyléčení na první pokus“ (o zhojení rány přímo, bez komplikací a s hladkou jizvou, synon. k <i>per prīmam</i>)
sanātiō per secundam intentiōnem	„vyléčení na druhý pokus“ (o zhojení rány až po zkomplikování původního hojení infekcí a hnisáním, jizva bývá nepravidelná, synon. k <i>per secundam</i>)
tempore remōtō	dávno, v dávné době (synon. k <i>ante annōs multōs</i>)

ODDÍL 7: SUBSTANTIVA IV. DEKLINACE

LAT. SLOVNÍKOVÝ TVAR	ČESKY	ŘECKÝ KMEN
abortus,ūs,m.	potrat	
abscessus,ūs,m.	absces (dutina naplněná hnisem)	
abūsus,ūs,m.	nadužívání, zneužívání	
aditus,ūs,m.	vchod, vstup	
aquēductus,ūs,m.	mokovod	
arcus,ūs,m. (arc.)	oblouk	
audītus,ūs,m.	sluch	acūs-
coitus,ūs,m.	soulož	pareun-
collāpsus,ūs,m.	kolaps, zhroucení, mdloba	
cornū,ūs,n.	roh	
crepitus,ūs,m.	praskání, třaskání (poslechový nález – zvuk vznikající patologickým třením tkání či orgánů o sebe)	
dēcubitus,ūs,m.	proleženina	
(dē)cursus,ūs,m.	průběh	
dēfectus,ūs,m.	1. porucha, poškození; 2. chybění, nedostatek	
dēscensus,ūs,m.	sestop (fyziologický /např. <i>dēscensus testium</i> / nebo patologický <i>dēscensus uterī</i> ; <i>dēscensus</i> je pokles menšího rozsahu než tzv. <i>prōlapsus</i> [prolaps, výhřez])	
ductus,ūs,m. (dc.)	průchod, kanál, vývod	
exitus,ūs,m.	smrt, úmrtí	thanat-
fētus,ūs,m.	plod, zárodek	
fremitus,ūs,m.	„chvění“ (vyšetření, při kterém pacient vydává zvuk a lékař ověřuje intenzitu chvění v obou polovinách hrudníku, někdy <i>fremitus pectorālis</i>)	
genū,ūs,n.	koleno	gon-
gradus,ūs,m. (gr.)	stupeň	
gustus,ūs,m.	chuť (jako smysl)	geus-
habitus,ūs,m.	celkový vzhled, celkové vzezření, tělesná konstituce	
habitus asthenicus	hubená konstituce (o člověku, který má nízké množství podkožního tuku, slabší muskulaturu a slabší, ale někdy prodlouženou, kostru)	
habitus normosthenicus	normální konstituce, přiměřená konstituce	
habitus hypersthenicus	silná konstituce (o člověku, který má vyšší množství svaloviny a / nebo tukové tkáně)	
hiātus,ūs,m.	otvor, průchod, skulina, průzor	
ictus,ūs,m.	1. mozková mrtvice; 2. záchvat (např. epileptický - <i>ictus epilepticus</i>)	
īnfarctus,ūs,m.	infarkt (náhlá porucha zásobení orgánu krví)	
infiltrātus,ūs,m.	nepatřičné látky nebo buňky proniklé do tkáně, infiltrace, infiltrát (synon. k <i>īnfiltrātiō</i>)	
īnsultus,ūs,m.	= ictus	

lāpsus,ūs,m.	pád, upadnutí	
manus,ūs,f. (man.)	ruka	ch(e)ir-
meātus,ūs,m.	chodba, průchod	
olfactus,ūs,m.	čich	osm-
partus,ūs,m.	porod	toc-
plexus,ūs,m. (px.)	pleteň	
prōcessus,ūs,m. (proc.)	výběžek, výčnělek	
prólāpsus,ūs,m.	výhřez, vyhřeznutí	
prūrītus,ūs,m.	svědění	
recessus,ūs,m. (rec.)	vchlípenina, záhyb (anat.)	
refluxus,ūs,m.	zpětný tok	
relāpsus,ūs,m.	relaps (opětovné vzplanutí choroby po jejím ústupu)	
sēnsus,ūs,m.	smysl	
sinus,ūs,m. (sin.)	1. žilní splav; 2. dutina (anat. i klin.); 3. záhyb	
situs,ūs,m.	uložení, místo, poloha	
spīritus,ūs,m. (spir., spirit.)	líh, etanol	
status,ūs,m. (st.)	stav	
tāctus,ūs,m.	hmat	
tinnītus,ūs,m.	zvonění v uších	
trāctus,ūs,m. (tr.)	trakt, ústrojí, dráha	
ūsus,ūs,m. (us.)	použití, užití, upotřebení	
vīsus,ūs,m.	zrak, vidění	op(s)- / bleps-
vomitus,ūs,m.	zvracení	emes- / emet-

VAZBY

(dē) scriptū clinicī / clinicī scriptū	podle záznamu lékaře (formulace zdůrazňující, že se nejedná o přímý nález, ale o informaci získanou z lékařské dokumentace pacienta; často se objevuje zejména v pitevních zprávách; např. hypertensio (clinici scriptu) – tj. patolog referuje o skutečnosti, že pacient za života trpěl hypertenzi)	
ductus dēferēns	chámovod	
ductus cholēdochus	žlučovod, vývod žlučový	cholēdoch-
hebetūdō vīsūs	slabozrakovost (pokles zrakové ostrosti)	
ictus apoplēcticus	záхват mrtvice	
ictus cerebrī	mozková mrtvice	
in cursū	probíhající, prováděný v současné době	
in sitū	1. na svém původním místě, ve své původní poloze (anat., např. <i>pulmō dexter in sitū</i> , tj. pravá plíce na svém místě = nevyoperovaná); 2. zavedený, zapojený, umístěný, voperovaný (klin., např. <i>cardiotimulātor in sitū</i>); 3. lokalizovaný v místě svého vzniku (patol., např. <i>carcinōma in sitū</i> - počáteční stadium karcinomu bez metastáz, kdy se karcinom omezuje jen na epitel a nepřekračuje bazální membránu); 4. na určitém stálém stejném místě (o cizím tělese)	
īnfarctus myocardiī (IM)	infarkt myokardu	

partus extrā mūrōs	porod mimo porodnici
restitutiō cum dēfectū	neúplné vyléčení, vyléčení s následky
sinus pīlonīdālis	abces nebo cysta poblíž kostrče

ODDÍL 8: SUBSTANTIVA V. DEKLINACE

LAT. SLOVNÍKOVÝ TVAR	ČESKY	
balbūtiēs,ēī,f.	koktavost	
cānitiēs,ēī,f.	šedivění vlasů	
cariēs,ēī,f.	kaz (zubní i obecně kostní)	
diēs,ēī,m.	den	
faciēs,ēī,f. (fac.)	1. plocha; 2. obličej, tvář	(2.) prosōp-
rabiēs,ēī,f.	vzteklina	
scabiēs,ēī,f.	svrab	
speciēs,ērum,f. (pouze pl.)	bylinná čajová směs	
VAZBY		
cariēs sicca	kostižer, suchý kaz (rozpad kostní tkáně jako jeden z příznaků syfilidy)	

ODDÍL 9: ADJEKTIVA III. DEKLINACE (ADJEKTIVA B-TYPU)

LAT. SLOVNÍKOVÝ TVAR	ČESKY	ŘECKÝ KMEN
DVOJVÝCHODNÁ		
abdōminālis,e (abd.)	břišní	
abōrālis,e	vzdálený od úst, odvrácený od úst (pouze klin., zejm. o trávicím traktu, např. <i>pars aborālis rēcti</i> je koncová část konečníku)	
alveolāris,e	1. vztahující se k zubnímu lůžku; 2. vztahující se k plicním sklípkům	
anterolaterālis,e	přední a boční, předně-boční	
anteromediālis,e	přední a středový, předně-středový	
ānulāris,e	prstenčitý, kruhový, kulatý	
apicālis,e	ležící na vrcholu, směřující k vrcholu	
artēriālis,e	tepenný, vztahující se k tepně / tepnám (klin., např. <i>hypertēnsiō artēriālis</i>)	
articulāris,e	kloubní	
artificiālis,e / arteficiālis,e	umělý, uměle navozený	
axiālis,e	osový (zejm. u stomií: tzv. <i>axiální stomie</i> vzniká, je-li pacientovi protažena břišní stěnu celá střevní klička, po jejímž otevření vznikne v ose střeva stomie se 2 otvory)	
basālis,e	základní, bazální	
bilaterālis,e (bilat.)	oboustranný	
biliāris,e	žlučový (synon. k <i>felleus</i>)	
brachiālis,e	pažní	
brevis,e	krátký	brachy-
bronchiālis,e	průduškový	

capitālis,e	hlavový, k hlavě / hlavičce se vztahující (zpravidla k hlavičce kosti)
carpālis,e	zápěstní
catarrhālis,e	související s katarem, katarem se projevující, mající charakter kataru (např. <i>appendicitis catarrhālis</i>)
caudālis,e (caud.)	uložený směrem k ocasní části páteře (tj. dolů), kaudální
causālis,e	orientovaný na příčinu (<i>therapia causālis</i> , opakem je <i>therapia symptōmatica</i>)
cerebrālis,e	mozkový
cerebrospīnālis,e	mozkomíšní
cervīcālis,e	krční
ciliāris,e	řasový, řasnatý, řasu připomínající
circulāris,e	kruhovitý, kulatý
clāviculāris,e	klíční, vztahující se ke klíční kosti
collaterālis,e	postranní, pobočný, jdoucí po mediální či laterální straně nějakého útvaru
cōlōrectālis,e	týkající se tlustého střeva a konečníku, kolorektální
commūnis,e	společný, obecný
congenitālis,e	vrozený, daný od narození (synon. ke <i>congenitus</i>)
corticālis,e	ke kůře se vztahující, korový
costālis,e	žeberní
crāniālis,e (cran.)	lebeční, hlavový
cruciformis,e	zkřížený, křížový (pouze v některých kontextech, např. <i>ēminentia cruciformis</i>)
cuneiformis,e	klínovitý, mající tvar klínu
dentālis,e	zubní, týkající se zubů
difficilis,e	nesnadný, obtížný (zejm. <i>dentītiō difficilis</i> - obtížné prořezávání zubů)
digitālis,e	prstový, prstní
distālis,e (dist.)	vzdálený, vzdálenější, jsoucí dál od trupu (opakem je <i>proximālis</i>)
dorsālis,e (dors.)	zadní, hřebetní, ležící vzadu, vztahující se k zadní straně, dorzální
enterālis,e	střevní (klin., zejm. <i>fistula enterālis</i>)
epidūrālis,e	týkající se prostoru nad tvrdou plenou, ležící mezi tvrdou plenou a kostí
essentiālis,e	vzniklý sám od sebe, nemající jasně určitelnou příčinu, esenciální (synon. k <i>idiopathicus</i> a <i>prīmārius</i>)
ēthmoīdālis,e	čichový (os <i>ēthmoīdāle</i>), k čichové kosti se vztahující
extrāmūrālis,e	1. klin. ležící vně stěny dutého orgánu; 2. proběhnutý mimo zdravotnické zařízení (např. <i>partus extrāmūrālis</i>)
faciālis,e	obličejobvý, lícní
familiāris,e	rodinný, pro rodinu typický, familiární (adj. obvykle užívané pro označení chorob vyskytujících se opakovaně v rámci rodiny, aniž je ovšem možno prokázat jejich dědičný původ /na rozdíl od <i>hereditārius</i> /; častější výskyt v rodině může být podmíněn např. obdobným životním stylem jejích členů)
febrīlis,e	horečnatý, provázený / projevující se horečkou
femorālis,e (femoral.)	stehenní
fibulāris,e (fib.)	1. týkající se kosti lýtkové, jsoucí na straně kosti lýtkové; 2. lýtkový (synon. k <i>perōnēus</i>)
focālis,e	ložiskový, ohniskový, vzniklý z jednoho ložiska

frontālis,e (front.)	čelní	
gastrointestīnālis,e	týkající se žaludku a střev	
gastrooesophageālis,e	týkající se žaludku a jícnu (zejm. <i>refluxus gastroesophagealis</i>)	
genitālis,e	pohlavní	
glēnoīdālis,e	týkající se kloubní jamky ramenního kloubu (<i>cavitas glenoīdalis</i>) a k ní se vztahujících útvarů	
gracilis,e	štíhlý (anat., <i>mūsculus gracilis</i>)	
gravis,e	těžký, závažný	
haemorrhōidālis,e	hemoroidní, týkající se hemoroidů (zejm. <i>nōdī haemorrhōidālēs</i>)	
hēpatālis,e	jaterní (klin., např. <i>flexūra hēpatālis</i> je klinická verze termínu <i>flexūra cōlī dextra</i>)	
hōrmōnālis,e	hormonální	
aequālis,e (aeq.)	stejný, rovný	iso- / homo(eo)-
īnfantīlis,e	dětský, pro děti typický (např. <i>autismus īnfantīlis</i>)	
inguinālis,e (ing.)	tříselný	
(in)operābilis,e (inop.)	(ne)operovatelný	
(in)solūbilis,e	(ne)rozpuštelný (zejm. <i>pulvis īnsolūbilis</i> nerozpuštelný prášek)	
(in)stabilis,e	(ne)stabilní, (ne)pevný, (ne)stálý (<i>frāctūra īstabilis</i> zlomenina, po níž může docházet k dalším dislokacím)	
intercondylāris,e	nacházející se mezi kondyly	
intercostālis,e	mezižeberní	
interdigitālis,e	meziprstní (klin., např. <i>tinea interdigitālis pedis</i>)	
intervertebrālis,e	meziobratlový	
intrāarticulāris,e	nitroklobní, intraartikulární (<i>frāctūra intrāarticulāris</i> je zlomenina kosti na úrovni kloubní hlavice)	
intrācapsulāris,e	„uvnitř pouzdra jsoucí“, intrakapsulární (<i>frāctūra intrācapsulāris</i> je zlomenina kloubního výběžku uvnitř kloubního pouzdra)	
intrāmūrālis,e	nacházející se uvnitř stěny (anat. pouze <i>pars intrāmūrālis</i> ; klin. např. <i>leiomyōma intrāmūrāle uterī</i>)	
intrāmūsculāris,e (i. m.)	nitrovalový (klin., např. o abscesu či lipomu)	
(ir)reparābilis,e	(i)reparabilní, (ne)napravitelný, (ne)opravitelný	
iuvenīlis,e	mladický, vyskytující se u mladých lidí	
jugulāris,e	hrdelní (pro popis <i>vēna jugulārēs</i> a k nim se vztahujících útvarů)	
labiālis,e	retný, týkající se rtů	
lacrimālis,e	slzny	dacry-
laterālis,e (lat.)	boční, zevní, jsoucí / směřující blíže ke straně (opak k <i>mediālis</i>)	
letālis,e	1. smrtelný (např. <i>dosis lētālis</i>); 2. beznadějný (o prognóze)	
levis,e (lev.)	mírný, lehký	
lienālis,e	slezinný, související s / týkající se sleziny	
linguālis,e	1. přivrácený k jazyku (o vnitřní ploše korunky dolních zubů); 2. jazykový, jazyka se týkající	
lobāris,e	lalokový, patřící k laloku	
locālis,e	místní, lokální	
longitūdinālis,e	podélný	

lumbālis,e	bederní	
lumbrīcālis,e	červovitý (pouze <i>mūsculī lumbrīcālēs</i> - skupina tenkých svalů na ruce a noze)	
mālleolāris,e	kotníkový, patřící ke kotníku	
mandibulāris,e	vztahující se k dolní čelisti	
marginālis,e	okrajový	
maxillāris,e	vztahující se k horní čelisti	
mediālis,e (med.)	jsoucí blíže ke středu, ke střední rovině (opak k <i>laterālis</i>)	
mentālis,e	1. bradový, související s bradou; 2. psychický, mentální	
metacarpālis,e	týkající se záprstí, záprstní	
metatarsālis,e	nártový, nártu se týkající, metatarzální	
miliāris,e	roztroušený do velkého množství malých ložisek (např. <i>dermatītis miliāris</i>)	
mitrālis,e	mitrální (mající dva cípy podobně jako mitra, pouze <i>valva mitrālis</i>)	
molāris,e	„mlýnský“ (k popisu stoliček - <i>dentēs molārēs</i> - a k nim se vztahujících útvarů)	
mollis,e	měkký	
multifocālis,e	vzniklý z více ložisek, mnoholožiskový	
mūsculāris,e	svalový	
nāsālis,e	nosní, nosový	
nāviculāris,e	loďkovitý (zejm. <i>os nāviculāre</i> na noze)	
nosocomiālis,e	nemocniční, získaný v nemocnici	
nuchālis,e	šíjový	
nummulāris,e	projevující se ložisky vypadajícími jako mince (např. <i>dermatītis nummulāris</i>)	
occipitālis,e	týlní	
oesophageālis,e	jícnový (synon. k <i>oesophageus</i>), např. <i>varicēs oesophageālēs</i> = rozšířené žíly v submukóze distální části jíncu	
ōrālis,e	ústní, jsoucí blíž k ústům, orální	
orbiculāris,e	kruhový, kulatý (zejm. <i>mūsculus orbiculāris</i>)	
orbitālis,e	očnicový	
ōrīginālis,e	původní, originální (pouze <i>expeditiō orīginālis</i> , exp. orig.)	
ōvālis,e	oválný, eliptický	
palmāris,e (palm.)	1. dlaňový, týkající se dlaně; 2. k dlani směřující (opakem je v tomto smyslu <i>dorsālis</i> - ke hřbetu ruky směřující)	
palpābilis,e	palpabilní, hmatatelný (zejm. o nádoru)	
paraduodēnālis,e	nacházející se u dvanáctníku	
paranāsālis,e	přínosní, ležící u nosu (pouze <i>sinūs paranāsālēs</i> vedlejší nosní dutiny)	
parastomālis,e	vyskytující se u umělého vývodu (zejm. <i>hernia parastomālis</i>)	
parietālis,e	1. temenní, mající vztah k temenní kosti; 2. nástěnný, mající vztah ke stěně; 3. vnější (jako opozitum k <i>vīscerālis</i>)	
partiālis,e	částečný, neúplný	mer-
pectorālis,e	1. prsní, hrudní; 2. průduškový (o čajové směsi)	
periānālis,e	nacházející se okolo řitního otvoru	
peridīverticulāris,e	nacházející se v okolí střevních výchlipek, peridivertikulární	
perōrālis,e (p. o.)	ústní, přijímaný ústy	

pīlonīdālis,e	doslovně „vztahující se k hnázdu chlupů“, pouze <i>sinus pīlonīdālis</i> (tzv. anální píštěl): absces nebo cysta poblíž kostrče, jde o dutý systém mezi špičkou kostrče a anální oblastí, který může být vrozený i získaný a obvykle obsahuje zbytky chlupů či kůže
pīriformis,e	hruškovitý
pīsiformis,e	hráškovitý
plantāris,e (plant.)	1. chodidlový, týkající se chodidla; 2. k chodidlu směřující (opakem je v tomto smyslu <i>dorsālis</i> - ke hřbetu nohy směřující)
pleurālis,e	pohrudniční, související s pohrudnicí
posterolaterālis,e	zadní a boční, zadně-boční
posteromediālis,e	zadní a středový, zadně-středový
postprandiālis,e	nastávající po jídle, vznikající po jídle
praenatālis,e	týkající se doby před narozením, prenatální
prēmolāris,e	třenový (o zubu)
prīncipālis,e	hlavní (zejm. <i>bronchus prīncipālis</i>)
proximālis,e (prox.)	blízký, bližší, jsoucí blíže k trupu
pulmōnālis,e	plicní
radiālis,e (rad.)	jsoucí na straně kosti vřetenní, týkající se kosti vřetenní
rādīculāris,e	kořenový, týkající se kořene
regiōnālis,e	oblastní, místní
rēnālis,e	ledvinný, ledvinový
rēticulāris,e	síťovitý, vztahující se k síti či jinému útvaru pojmenovanému <i>rēticulāris</i>
retrōcaecālis,e	ležící za slepým střevem
retrōduodēnālis,e	ležící za dvanáctníkem
sacrālis,e	týkající se kosti křížové
sagittālis,e	šípovitý, předozadní, jsoucí ve směru šípu, ležící v rovině kolmě na rovinu čelní
scrōtālis,e	šourkový, mající vztah k šourku
segmentālis,e	týkající se jen části / segmentu
sēmicirculāris,e	polokruhovitý (pouze <i>ductūs sēmicirculārēs</i> a <i>canālēs sēmicirculārēs</i>)
sēmilūnāris,e	poloměsíčitý (např. <i>valvulae sēmilūnārēs</i>)
sēnīlis,e	stařecký, vyskytující se u starých presby-
sphēnoīdālis,e	klínový (<i>os sphēnoīdāle</i> na lebce) či týkající se <i>os sphēnoīdāle</i>
spīnālis,e	1. míšní; 2. hřbetní; 3. vztahující se k trnovým výběžkům obratlů; 4. páteřní
spīrālis,e	spirálovitý, do spirály jdoucí (anat. i klin., např. <i>frāctūra spīrālis</i> , při níž jde lomná linie do spirály)
stercorālis,e (sterc.)	související se stolicí, vyvolaný stolicí, obsahující stolicí (např. <i>peritonītis stercorālis</i>)
sternoclāviculāris,e	spojující hrudní a klíční kost (pouze <i>ligāmentum sternoclāviculāre</i> a <i>articulātiō sternoclāviculāris</i>)
subcapitālis,e	podhlavičkový (klin., o zlomenině)
subdūrālis,e	jsoucí pod tvrdou plenou mozkovou
subhēpatālis,e	podjaterní (klin.)

sublinguālis,e	podjazykový	
subtōtālis,e	téměř úplný, skoro úplný	
superficiālis,e	povrchový	
suprācondylāris,e	procházející nad kondylem (zejm. o zlomenině, synon. k <i>suprācondylicus</i>)	
suprāorbitālis,e	nadočnicový	
sūrālis,e	lýtkový, vztahující se k lýtku (v obecném smyslu)	
synōviālis,e	obsahující kloubní maz	
tālāris,e	týkající se kosti hlezenní	
tālocrūrālis,e	vztahující se k hlezenní kosti a běrci (zejm. <i>articulātiō tālocrūrālis</i> hlezenní kloub)	
temporālis,e	spánkový, spánkové kosti se týkající	
tenuis,e	tenký (pouze <i>intestīnum tenue</i>)	
terminālis,e	konečný, hraniční, koncový	
tibīalis,e	jsoucí na straně kosti holenní, týkající se kosti holenní	
tōtālis,e	úplný, totální, celkový	holo- / pan-
trānsmūrālis,e	procházející stěnou (např. <i>infarctus trānsmūrālis</i>)	
trānsūrēthrālis,e	přes močovou trubici jdoucí (klin., zejm. <i>resectiō prostatae trānsūrēthrālis</i> [TURP] částečné odstranění prostaty přes močovou trubici)	
trānsversālis,e	ležící na transverzální rovině těla	
triangulāris,e	trojhranný, trojúhelníkovitý	
trochleāris,e	kladkový, s kladkou související	
ulnāris,e (uln.)	ulnární, jsoucí na straně kosti loketní	
umbilicālis,e (umb.)	pupeční	
ūniversālis,e	celkový, úplný, povšechný	
vagālis,e	týkající se bludného nervu (anat.)	
vāgīnālis,e	související s vagínou, poševní	
vāsculāris,e	týkající se cév, související s fungováním cév (anat., ale i klin., např. <i>dēmentia vāsculāris</i>), cévní	
ventrālis,e (vent. / ventr.)	1. uložený vpředu, směřující dopředu (tj. k břichu); 2. břišní	
vermiformis,e	červovitý (<i>appendix vermiformis</i>)	
verticālis,e	svislý, vertikální	
vestibulāris,e	vztahující se k útvaru pojmenovanému <i>vestibulum</i> (vchod, předsíň)	
vīscerālis,e	1. útrobní, orgánový, směřující k vnitřnostem; 2. vnitřní, viscerální (v opozici k <i>parietālis</i> u struktur majících charakter obalu, např. <i>lāmina parietālis</i> a <i>lāmina vīscerālis</i> v osrdečníku)	
vōcālis,e	hlasový	
vulgāris,e	obecný, běžný	
JEDNOVÝCHODNÁ		
abdūcēns,ntis	odtahovací (pouze <i>nervus abdūcēns</i> inervující <i>mūsculus rēctus laterālis</i> , jenž abdukuje oční bulvu)	
abscēdēns,ntis	tvořící abscesy, hnisavý	
adhaerēns,ntis (ad)	přiléhající k (např. <i>carcinōma ad uterum adhaerēns</i>)	
adiuvāns,ntis	pomocný, podpůrný (např. <i>chemotherapy adiuvāns</i>)	

afferēns,ntis	přivádějící, přívodný
ankylosāns,ntis	zakřivující, znehybňující (<i>spondylītis ankylosāns</i> - Bechtěrevova choroba)
ascendēns,ntis	vzestupný
biceps,bicipitis	dvojhlavý
commūnicāns,ntis	spojující, komunikující
cruēns,ntis	krvácející
dēferēns,ntis	odvádějící, svádějící (pouze <i>ductus dēferēns</i> chámovod)
dēformāns,ntis	deformující, tvořící deformaci (o chorobě)
dēscendēns,ntis	sestupný
dilatāns,ntis	způsobující rozšíření (zejm. <i>cardiomyopathia dilatāns</i>)
duplex,licis (dupl.)	dvojitý (např. <i>frāctūra duplex</i>)
efferēns,ntis	vyvádějící, odvádějící (ven), odvodný
effervescēns,ntis (efferv.)	šumivý (forma léku)
exacerbāns,ntis	zhoršující se, znovu vzplanuvší (zejm. vazba <i>acūtē exacerbāns</i>)
exulcerāns,ntis	vředovatějící, projevující se tvorbou vředů
fluctuāns,ntis	volný (pouze <i>costae fluctuantēs</i> - 11. a 12. žebro)
fulmināns,ntis	velmi akutní, velmi prudký, bleskový
imminēns,ntis	hrozící, riziko něčeho (např. <i>abortus imminēns</i> hrozící potrat, riziko potratu; <i>amputātiō imminēns</i> - riziko amputace)
incipiēns,ntis (incip.)	začínající
incrēscēns,(ad)	prorůstající do, rostoucí směrem k (synon. k <i>percrēscēns</i>)
insulīnodēpendēns,ntis	závislý na inzulínu (pouze <i>diabētēs mellītus insulīnodēpendēns</i>)
intercurrēns,ntis	interkurentní, současně se vyskytnuvší (o nemoci, která se objeví v průběhu jiné)
intermittēns,ntis	přerušovaný, občasný, střídavý
latēns,ntis	skrytý
luxāns,ntis	dopravázený vykloubením (zejm. o zlomenině)
migrāns,ntis	bludný (o poruše fixace orgánu, např. <i>rēn migrāns</i>)
multiplex,plicis (multipl.)	mnohočetný (např. <i>sclērosis multiplex</i> roztroušená skleróza)
necrōtisāns,ntis	způsobující nekrózu, nekrotizující
neoadiuvāns,ntis	podávaný před hlavním léčebným zákrokem (zejm. <i>chemotherapy neoadiuvāns</i>)
nūtriēns,ntis	vyživovací (anat., synon. k <i>nūtricius</i>)
obtūrāns,ntis	uzavírající, upcpávající (<i>cērūmen obtūrāns</i> - vytvoření tzv. mazové zátky v uchu, synon. k <i>accumulātiō cērūminis</i>)
opponēns,ntis	stavící do opozice (<i>mūsculus opponēns</i> sval stavící prst do opozice k jiným prstům)
patēns,ntis	otevřený (zejm. <i>forāmen ovāle patēns / apertum</i> - otvor v mezisíňovém septu přetrhávající postnatálně)
penetrāns,ntis (ad)	prorážející někam, pronikající k (klin.)
percrēscēns,ntis (ad)	prorůstající do, rostoucí směrem k (synon. k <i>incrēscēns</i>)
perforāns,ntis	pronikající, procházející, prorážející (anat., např. <i>artēriae perforantēs</i>); klin. např. <i>ulcus perforāns</i> (synon. k <i>ulcus perforātum</i>) prasklý vřed / vřed způsobující prasknutí stěny orgánu, nebo <i>dīverticulītis perforāns</i> (synon.

	k <i>dīverticulītis perforāta</i>) zánět střevních výchlipek způsobující proražení / perforaci střevní stěny
permanēns,ntis	stálý, trvalý, přetrvávající (např. anat. <i>dentēs permanentēs</i> , klin. <i>oxygenotherapy permanēns</i>)
persistēns,ntis	přetrvávající
praecox,cocis	předčasný (synon. k <i>praemātūrus</i>)
praesāgiēns,ntis	spojený s předtuchou (pouze <i>dolōrēs praesāgientēs</i> - tzv. porodní poslíčci)
prōgrediēns,ntis	postupující, zhoršující se, šířící se (zejm. o gangrénu)
prōlābēns,ntis	vyhřezávající (např. <i>nōdī haemorrhoidālēs prōlābentēs</i>)
prōminēns,ntis	výčnívající (anat., zejm. <i>vertebra prōminēns</i>)
prōtrahēns,ntis	delší dobu trvající
psoās,ātis	bederní (pouze v anat. názvech <i>m. psoās major / minor</i>)
quadriceps,cipitis	čtyřhlavý
recēns,ntis	nedávný, čerstvý
recidivāns,ntis (recid.)	opakující se (o nemoci), recidivující
recurrēns,ntis	vracející se, zpětný
regrediēns,ntis	ustupující (o chorobě)
sclerotisāns,ntis	způsobující (z)tvrdnutí
simplex,plicis (simpl.)	jednoduchý, běžný, obyčejný, prostý (např. <i>ēbrietās simplex</i> prostá opilost, jednorázová opilost po požití alkoholu)
stenosāns,ntis	způsobující zúžení
subluxāns,ntis	dopravázený neúplným vykloubením (zejm. o zlomenině)
terēs,etis	oblý
trānsiēns,ntis	přechodný, trvající přechodnou dobu
triceps,tricipitis	trojhlavý
triplex,licis	trojity

KOMPARATIVNÍ TVARY

anterior,ius (ant.)	přední
posterior,ius (post.)	zadní
superior,ius (sup.)	horní
īnferior,ius (inf.)	dolní
major,jus	velký
minor,us	malý

NESKLONNÁ JEDNOVÝCHODNÁ ADJEKTIVA TYPU -ES

--genes	1. jsoucí nějakého původu, pocházející z (např. <i>carcinōma osteogenes</i>); 2.způsobující něco, (např. <i>carcinogenes</i> způsobující rakovinu)
--īdes / --ōdes	jsoucí nějakého vzhledu, vypadající jako něco (např. <i>lupus erythēmatōdēs</i> - závažné autoimunitní onemocnění s multiorgánovým postižením, projevuje se mj. tzv. motýlovitým exantémem s erytému podobnou červenou barvou, proto „erythēmatōdēs“ (<i>erytému podobný</i>)

VAZBY

(in aquā) solūbilia	látky rozpustné ve vodě (pl. od <i>solūbile</i>)
(remedia) īfundibilia	léky použitelné ve formě infuze (pl. od <i>īfundibile</i>)

(remedia) īnietābilia	léky použitelné ve formě injekce (pl. od <i>īnietābile</i>)
articulātiō acrōmioclāvicolāris (art. AC)	kloub mezi nadpažkem a klíční kostí
articulātiō tālocrūrālis (ATC)	hlezenní kloub
cāsus sociālis	sociální případ (termín, jímž jsou v lék. zprávách označováni např. bezdomovci)
cor pulmōnāle	dosl. „plicní srdeč“: stav, kdy dojde ke zvětšení a selhávání pravé komory srdeční vlivem plicní hypertenze
dēns molāris	stolička
dēns prēmolāris	třenový zub
ductus bīliāris	žlučovod / vývod žlučový (synon. k <i>ductus cholēdochus</i>) cholēdoch-
exitus (lētālis)	smrt
extrēmitās distālis / membrum distāle	dolní končetina
extrēmitās proximālis / membrum proximāle	horní končetina
glandula suprārēnālis	nadledvina
locus minōris resistentiae (l. m. r.)	místo nejmenšího odporu (tj. místo citlivé, náchylné k nemoci, místo nejmenší schopnosti obrany)
medulla spīnālis	hřebetní mícha
morbus ulcerogenēs gastroduodēnālis (MUGD)	vředová choroba žaludku a dvanáctníku
mydriāsis artificiālis (AM)	uměle navozené rozšíření zornice
nōdulus vocālis	„zpěvácký uzlík“: zduření epitelu hlasivek při častém přepínání hlasu
pars nasālis pharyngis	nosohltan
pelvis rēnālis	pánvička ledvinná pyel-
per viās nātūrālēs / viā nātūrālī	přirozenou cestou (např. o porodu či odchodu močových kamenů nebo exkrementů z těla)
pleura parietālis	pohrudnice
pleura vīscerālis	poplicnice
portiō vāgīnālis cervīcis	děložní čípek trachēl-
vertebra cervīcālis (C)	krční obratel
vertebra lumbālis (L)	bederní obratel
vertebra lumbālis prīma (L1)	první bederní obratel
vertebra sacrālis (S)	křížový obratel
vertebra sacrālis tertia (S3)	třetí křížový obratel
viae bīliārēs	žlučové cesty (synon. k <i>viae felleae</i>) cholang(i)-

ODDÍL 10: REMEDIA II. TYPU (VZNIKLÁ Z ADJEKTIV III. DEKLINACE)

LAT. SLOVNÍKOVÝ TVAR	ÚČINKY
anticoagulantia,iūm,n.	proti srážlivosti krve
desīficientia,iūm,n.	desinfekční
dētoxicantia,iūm,n.	zbavující toxicických látek (synon. k <i>antidota</i>)

expectorantia, ium, n.	podporující vykašlávání
immūnomodulantia, ium, n.	upravující imunitu
immūnostimulantia, ium, n.	stimulující imunitní systém
laxantia, ium, n.	projímatavé (synon. k <i>laxativa</i> a <i>pūrgantia</i>)
myorelaxantia, ium, n.	uvolňující svalové napětí
obstīpantia, ium, n.	zastavující průjem (synon. k <i>antidiarrhoica</i>)
psȳchostimulantia, ium, n.	podporující duševní pochody
pūrgantia, ium, n.	projímatavé (synon. k <i>laxantia</i> a <i>laxativa</i>)
rōborantia, ium, n.	celkově posilující organismus
vasocōnstringentia, ium, n.	stahující cévy
vasodilatantia, ium, n.	roztahující cévy

ODDÍL 11: ADVERBIA A DALŠÍ NEOHEBNÉ VÝRAZY

LATINSKY	ČESKY
acūtē	akutně (např. <i>appendicītis chronica acūtē exacerbāns</i> akutně se zhoršující apendicitida)
ad observandum	na pozorování, k pozorování (např. <i>abdōmen ad observandum</i>)
apud (+ acc.)	u (výjimečně užívaná předložka, využívaná pouze při lokalizaci patologického útvaru, nejčastěji hemoroidálního uzle, v konečníku; lokalizace probíhá podle pomyslného ciferníku hodin, tělo pacientovo je přitom orientováno do polohy ležení na zádech: např. <i>nōdus haemorrhoidālis apud No. V</i> , čti: ... <i>apud numerum quīnque</i> , tj. „hemoroidální uzel na čísle pět, na páté hodině“)
bene	dobře (např. <i>frāctūra bene sānāta</i> dobře zhojená zlomenina)
cavē	pozor!, dej pozor na...! (např. <i>Tu mammae l. sin. CAVE - implantatus in situ</i> nádor levého prsu, pozor: voperovaný implantát)
citō	rychle (užíváno pro označení laboratorního vyšetření biologického materiálu v přednostním režimu při závažných a akutních stavech pacienta, vyšetření v režimu „cito“ má přednost před vyšetřením v režimu „statim“ - viz níže)
et	a
ferē / paene	skoro, téměř (např. <i>excoriatiōnēs cutis extrēmitātum ferē sānātae</i> téměř zahojené oděrky kůže končetin)
magistrāliter	„připraveno / k přípravě lékárníkem, lékárnicky“ (o léčích vyráběných přímo v lékárně)
male	špatně (např. <i>frāctūra male sānāta</i> špatně zhojená zlomenina)
partim	zčásti, částečně (např. <i>contūsiō lobī parietālis et partim lobī frontālis</i> pohmoždění temenního laloku a zčásti laloku čelního)
perōrāliter (p. o.)	ústy, ústně (synon. k <i>per ōs</i>)
praecipue (praec.)	především, zvláště, obzvláště (např. <i>hernia inguinalis l. utrq. praecipue l. sin.</i> tříselná kýla na obou stranách, zvláště na levé straně)
-que	a (v rámci souřadného spojení několika výrazů se připojuje k poslednímu z nich; v LT jediný výskyt: <i>mūsculus levātor labiī superiōris ālaeque nāsī</i> zdvihač horního rtu a křídla nosu)

secundum (sec.)	podle, dle někoho, něčeho (obvykle užíváno v názvech zákroků pojmenovaných po určité osobě; např. <i>operatio secundum Miles</i> : operace dle Milese /William Ernest Miles, 1869 – 1947/; metoda léčby kolorektálního karcinomu, spočívající v amputaci konečníku s trvalou sigmoideostomií)
seu	1. nebo (např. <i>contūsiō seu lacerātiō pulmōnis</i> pohmoždění nebo roztržení plíce); 2. neboli, čili (např. <i>digitus secundus seu index</i> druhý prst neboli ukazovák)
statim	ihned (výraz „statim“ se objevuje na žádance k laboratornímu vyšetření biologického materiálu a je jím sdělena nutnost neprodleného vyšetření a sdělení výsledků při závažných a akutních stavech pacienta)
vērisimiliter (vs. / v.s.)	pravděpodobně (obvykle se objevuje na konci diagnózy, např. <i>tumor capititis pancreatis vs.</i> pravděpodobně nádor hlavy slinivky břišní)
NEOHEBNÁ SUBSTANTIVA	
bandāge (fr.)	bandáž, obvaz, zpevnění, podvázání (výraz obvykle nesklonný, objevuje se však tvar acc. sg. <i>bandāgem</i> , např. <i>st. p. bandāgem ventriculī</i> stav po podvázání žaludku)
bypass (angl.)	přemostění zúženého nebo uzavřeného úseku tepny
carcinoīd	vzácný typ nádoru, který může být zhoubný i nezhoubný, vzniká z neuroendokrinních buněk a objevuje se zejm. ve střezech, méně často v plicích, vaječnících či štítné žláze, synon. ke <i>carcinoīdum</i>)
catgut (angl.)	dosl. <i>kočičí střevo</i> , zvláštním způsobem upravená vlákna z tenkého střeva (původně kočky) koz a ovcí k šití operačních ran
cerclāge (fr., vyslov serkláž)	cerkláž, 1. operační stažení děložního hrdla provedené šitím k zabránění potratu či předčasnému porodu; 2. repozice kostních úlomků při zlomeninách pomocí drátu (výraz obvykle nesklonný, objevuje se však tvar acc. sg. <i>cerclāgem</i> , např. <i>st. p. cerclāgem frāctūrae ōlecrānī l. sin.</i>)
dragē (fr.) (drg.)	dražé
drainage (fr.)	drenáž, zajištění trvalého odtoku sekretu pomocí drénu (výraz obvykle nesklonný, objevuje se však tvar acc. sg. <i>drinagē</i>)
mesh (angl.)	kýlní síťka (pomůcka pro lepší hojení odoperované kýly, slouží jako „kostra“, kterou organismus obalí novou tkání, synon. k <i>rēte</i>)
sludge (angl.)	výskyt velmi drobných kaménků / usazenin (připomínajících písek či bláto) v určitém orgánu, typicky žlučníku (tzv. „žlučové bláto“)
stent (angl.)	trubicovitá protéza vkládaná do trubicovitého orgánu pro udržení jeho průchodnosti
NEOHEBNÁ ADJEKTIVA	
azygos	nepárový, lichý (<i>vēna azygos, arcus vēnae azygos</i>)
hēmiazygos	„polonepárový“ (<i>vēna hēmiazygos</i>)
dartos	„odřený“, „sedraný“ (<i>tunica dartos</i> - vrstva hladké svaloviny v šourku)

ODDÍL 12: SOUHRNNÝ SEZNAM DŮLEŽITÝCH SLOVOTVORNÝCH KOMPONENTŮ

- Obsahuje:
- řecké substantivní / adjektivní kmeny uváděné v předchozích oddílech slovníku
  - další řecké kmeny, které v předchozích oddílech slovníku z různých důvodů uváděny nejsou (tyto „dodatečné“ řecké kmeny jsou psány tučně)
  - důležité latinské slovotvorné základy běžně užívané v kompozitech (vesměs identické s kmenem příslušného latinského substantiva)
  - předložkové / adjektivní prefixy
  - číslovkové prefixy

Nota bene: má-li slovotvorný základ určitého významu více možných podob, rozhoduje o užití v konkrétním termínu konvence!

SLOVOTVORNÉ KOMPONENTY SUBSTANTIVNÍ POVAHY	
acūs-	sluch
aden-	žláza
adnex-	děložní adnexa (vaječník a vejcovod)
adrēnāl-	nadledvina
aeti-	příčina, důvod
alg- / odýn-	bolest
andr-	muž
angī- / ang- / angō-	1. céva; 2. kanál, cesta
anthrōp-	člověk
appendic- / append-	červovitý přívěsek
artēri- / artēr-	artérie, tepna
arthr-	kloub
bactēri-	bakterie
balan-	žalud
bio-	život
blephar-	oční víčko
bleps- / ōp- / ops-	zrak, vidění
būl-	vůle
caec-	slepé střevo (synon. k <i>typhl-</i>)
cardi- / card- / cord-	srdce
cary-	jádro
cephal-	hlava
cerat- / kerat-	1. oční rohovka; 2. rohovina
cervīc-	1. krk, šíje; 2. děložní hrdlo / krček, děložní čípek (synon. k <i>trachēl-</i>)
cleid- / clāvicul-	klíční kost
cōl- / cōlon-	tlusté střevo, tračník
colp- / vāgīn-	pochva
cor-	oční panenka
cox-	kyčelní kloub

cyst-	1. měchýř; 2. močový měchýř; 3. cysta
cyt-	buňka
dactyl-	prst
derm- / dermat-	kůže
desm-	vaz
dips-	žízeň
dīverticul-	patologická vychlípenina na trávicím orgánu
duodēn-	dvanáctník
emes- / emet-	zvracení
encephal- / cerebr-	mozek
enter-	1. tenké střevo; 2. střevo (obecně)
enthes-	svalový úpon
epididym-	nadvarle
episi-	1. stydké pysky; 2. hráz
erg- / ergasi-	práce, výkon
erōt-	sexualita, pohlavní pud
fibr-	vazivo, vazivová tkáň
galact- / lact-	mléko
gastr- / stomach-	žaludek
ger- / geront-	starý člověk, stařec
geus-	chuť (jako smysl)
gingīv-	dáseň
glomerul-	kapilární klubíčka v ledvinách
glōss- / glōtt-	jazyk
gnath-	1. horní čelist; 2. dolní čelist
gon-	1. koleno; 2. sperma, semeno (zř.)
gonād-	pohlavní žlázy (tj. vaječníky a varlata)
gyn- / gynaec-	žena
haem- / haemat- / -aem-	krev
hēmi- / sēmi-	polovina, půlka
hépat-	játra
hidr- / hidrōt-	pot, pocení
hist-	tkáň
hydr-	voda
hymen-	panenská blána
hypn-	spánek
hyster- / mētr-	děloha
cheil-	ret, pysk
cheir- / chir-	ruka
cholang(ī)-	žlučové cesty
cholēcyst-	žlučník
cholēdoch-	žlučovod, vývod žlučový

chondr-	chrupavka
chrōm- / chrōmat-	barva
chron-	čas
chýl-	1. střevní míza (bělavá či nažloutlá míza vyskytující se v mízním řečišti v oblasti okolo střev); 2. trávicí šťáva
iātr-	lékař
iēiūn- / jējūn-	lačník
īle-	kyčelník
kīn- / kīnēs(i)- / kīnēt-	
cīn- / cīnēs(i)- / cīnēt-	pohyb
lapar- / abdōmin-	břicho
leiomy-	hladká svalovina
leuc- / leucocyt-	bílé krvinky
lip- / lipid- / steat-	tuk
lith-	kamének, kámen, usazenina, konkrement
lob-	lalok
lymph-	lymfa, lymfatická tkáň
lymphaden-	mízní uzliny
mast- / mamm-	prs, prso, prsní žláza (obecně, dle kontextu i ve vztahu k mužům)
mel-	končetina, úd
men-	1. měsíc (kalendárně); 2. menstruace
mēning-	plena mozková
mnēs- / mnēm-	paměť
morph- / form-	podoba, tvar, forma
my- / myos- ⁵	sval
myel- / medull-	1. dřeň (většinou kostní, synon. k <i>osteomyel-</i>); 2. mícha
nephр- / ren-	ledvina
neur-	nerv
nos- / path-	nemoc, choroba
nōt-	záda
nyct-	noc, (noční)
nymph-	1. malé stydké pysky; 2. ženská sexualita
odont- / dent-	zub
ōm-	rameno, ramenní kloub
omphal-	pupek
onc-	nádor
onych-	nehet
ōo-	vajíčko
ōophor- / ōvāri-	vaječník
ophi- / ophidi-	had
ophthalm-	oko

⁵ varianta 'myos-' se užívá pouze v termínu 'myositis' (svalový zánět, zánět svalu).

orch- / orchi- / orchid- / test-	varle
osche-	šourek
osm-	čich
oste- / ost-	kost
osteomyel-	kostní dřen
ōt-	uchó
ox- / oxygen-	kyslík
paed-	dítě
palāt- / ūran-	patro
papill-	bradavka, bradavkovitý útvar
pareun-	soulož, pohlavní styk
phac-	oční čočka
phall-	penis
pharmac-	lék
phleb-	žíla
phlegmat- / myx- / blenn-	hlen, sliz
phōn-	hlas, zvuk
phōt-	světlo
phren-	1. mysl; 2. bránice
plasm-	krevní plazma
pneum- / pneumat- / aér- (čti aer)	vzduch
pneum- / pneumon-	plíce
pod-	noha
posth-	předkožka penisu
prōct- / rēct-	konečník
prophylact-	prevence, profylaxe
prosōp-	obličej
psȳch-	duše
pulp-	dřeň (zubu nebo sleziny)
pyel- / pelv- / pelve- / pelvi-	pánev, pánička (pozor: varianta <i>pyel-</i> se vždy vztahuje k páničce ledvinné)
pylōr-	vrátník
pyret-	horečka
py-	hnis
quadrant-	kvadrant, čtvrtina (zpravidla prsu)
rādīcul-	míšní kořeny
rhabdomy-	příčně pruhovaná svalovina
rhachi- / spīn-	páter
rhīn- / nās-	nos
salping-	1. vejcovod; 2. Eustachova trubice
sider-	železo
sinus-	vedlejší nosní dutiny

sōm- / sōmat-	tělo
spasm-	stah, křeč
sperm- / spermat- / sēmin-	sperma, spermie, semeno
splanchn- / vīscer-	vnitřnost, útroba
spondyl- / vertebr-	obratel
staphyl-	patrový čípek (<i>uvula palatina</i>)
stom- / stomat- / ōr-	ústa, ústí
synōv- / synōvi-	výstelka kloubu, synoviální membrána
tel-	1. konec, koncová část; 2. dokončení, ukončení
ten- / tenon- / tenont- / tendin- / tendon-	šlacha
thanat-	smrt, úmrtí
thēl(e)-	prsní bradavka
therm-	1. teplo; 2. teplota
thrombocyt-	krevní destička
thŷr(e)- / thŷreoïd- / thŷroïd-	štítová žláza
toc-	porod
ton-	tlak, napětí
tōnsill-	mandle
top-	místo
tox- / toxic-	jed
trachēl-	1. hrdlo, šíje; 2. děložní hrdlo / krček, děložní čípek (synon. k <i>cervīc-</i>)
trānsvers-	příčný tračník
traumat-	rána, zranění
trich-	chlup, vlas
troph-	výživa, zásobení živinami
typhl-	1. slepé střevo (synon. k <i>caec-</i>); 2. slepec, slepý člověk
ūr-	moč, močové metabolismy
ūric-	kyselina močová
ūrocyst-	močový měchýř
vas-	1. céva, 2. chámovod
vēl-	měkké patro
vulv-	stydská krajina ženy, vnější ženské pohlavní orgány
zōo-	zvíře, živočich
PREFIXY ADJEKTIVNÍ / PŘEDLOŽKOVÉ POVAHY	
ā- / ab- / abs-	od, oddálení
a- / an-	
in- / im- / il- / ir- / i-	ne, zápor, nepřítomnost něčeho
acr-	1. vysoký; 2. okrajový, krajní, týkající se krajních částí těla
ad- / af- / ap-	k, do
all- / xen-	cizorodý, cizí, jiný
anis(o)-	nestejný, nerovný

ankyl- / ancyly-	1. křivý, ohnutý; 2. ztuhlý
ante- / prae- / pre-	před
anti- / cōntrā-	proti
asthen-	slabý
atel-	nedokončený, neúplný
aut- / idi-	vlastní
bath(y)-	hluboký
brady-	pomalý
brachy-	krátký
cac- / mal-	špatný
crypt-	skrytý
cyan- / kyan-	modrý
dacry-	slzný
dē- / des-	od-, z-, zbavení se něčeho
di(a)-	mezi, roz-
dis- / dif- / di-	roz- (ve smyslu rozmístění / rozšíření do prostoru)
dolich-	dlouhý
dys-	porucha něčeho, potíže s něčím
ē- / ec- / ex- / ef-	z, ze, vy-
ecto- / exō- / extrā-	vnější
end(o)- / intrā-	vnitřní, uvnitř
epi-	na, nad
erythr-	rudý, červený
eu-	dobrý, dobře, v pořádku
eury-	široký
glyc- / glycos-	sladký, cukru se týkající
heter-	jiný
holo- / pan- / pant-	každý, všechn, celý, celkový, úplný, totální, povšechný
homo- / homoeo- / iso-	stejný, rovný
hygr-	vlhký, mokrý
hyp(o)-	pod (1. lokálně - umístění pod něčím; 2. o měřitelných hodnotách - nižší, snížený, jsoucí pod normou)
hyper-	nad, nadměrný, jsoucí nad normou, nadpočetný
chol(ē)-	žlučový
in- / im- / il- / ir-	
en- / em-	v, na, do
infra-	pod (většinou ve vertikálním směru, opak k <i>suprā</i>)
inter-	mezi
lept-	štíhlý, tenký, nápadně úzký
leuc-	bílý
macr- / mega(l)- / gigant-	velký, nadměrně velký, obrovský
melan-	černý

mer-	částečný, neúplný
mes-	střední, uprostřed
micr-	malý
nan-	trpasličí, velmi malý
necr-	mrtvý
neo-	nový
norm-	normální, normě odpovídající, normu splňující
olig-	málo, málo početný, jsoucí v malém množství
opisth-	dozadu směřující
orth-	přímý, rovný, správný, normální
oxy-	ostrý
pachy-	tlustý
par(a)-	u, při, vedle, v okolí, podle, podobný
per-	1. skrz, přes; 2. velmi (o vysoké míře vlastnosti); 3. v průběhu (např. <i>peroperační</i> = v průběhu operace)
peri- / circum-	kolem, okolo (také v časovém významu, např. <i>perinatální</i> = v období okolo narození)
platy-	plochý
pōlio-	šedý
poly-	mnohý, početný
post- / meta-	po, za
presby-	stařecký, vyskytující se u starých lidí
pro-	vpředu, před
pseud-	nepravý, falešný
psychr-	studený, chladný
ptyal- / sial-	slinný
re- / red-	zpět, znova, opakování
retrō-	1. zpět; 2. za (prostorově)
sclēr-	tvrdý
sten-	úzký, těsný, zúžený
sthen-	silný
sub- / suf- / suc- / sup- / sus-	pod (1. prostorově, většinou ve smyslu 'směrem do hloubky / pod vrstvu'; 2. o nižší míře vlastnosti)
suprā-	nad
sy- / syn- / sym-	s, spolu, dohromady
tachy-	rychlý, zrychlený
tēle-	daleko
trāns-	přes
xanth-	žlutý
xer-	suchý
zōo-	živý

PREFIXY S ČÍSLOVKOVÝM VÝZNAMEM

1	uni- (<i>unipara</i> - žena, která jednou rodila) mon(o)- (<i>monocephalia</i> - zrůda s jednou hlavou a dvěma těly) prōto- (<i>prōtanōpia</i> - porucha schopnosti rozeznávat první základní barvu barevného spektra, tj. červenou) prīmi- (<i>primipara</i> - žena, která poprvé rodí)
2	di- (<i>diplegia</i> - oboustranné ochrnutí určité části těla, většinou ruky) dipl- (<i>diplocardia</i> - zrůda se zdvojeným srdcem) bi- (<i>bilobectomy</i> - chirurgické vynětí dvou laloků současně) ambi- / amphi- (<i>amblopia</i> - zdvojené vidění, synon. k <i>diplopia</i>) deuter- (<i>deuteranōpia</i> - porucha schopnosti rozeznávat druhou základní barvu barevného spektra, tj. zelenou) secundi- (<i>secundipara</i> - žena, která podruhé rodí)
3	tri- (<i>triceps</i> - trojhlavý) trit- (<i>tritanōpia</i> - porucha schopnosti rozeznávat třetí základní barvu bar. spektra, tj. modrou) terti- (<i>tertipara</i> - žena, která potřetí rodí)
4	quadri- (<i>quadriceps</i> - čtyřhlavý) quārti- (<i>quārtipara</i> - žena, která počtvrté rodí) tetra- (<i>tetraplegia</i> - ochrnutí na všechny čtyři končetiny, synon. ke <i>quadruplegia</i>) quadru-
5	quīnti- (<i>quīntipara</i> - žena, která popáté rodí) pent- (<i>pentosum</i> - sacharid s pěti atomy uhlíku)
6	hexa- (<i>hexadactyla</i> - stav, kdy má člověk šest prstů)
10	deci- / deca- (<i>decipara</i> - žena, která desetkrát rodila)

ODDÍL 13: NEJBĚŽNĚJŠÍ ZAKONČENÍ V KOMPOZITECH

LATINSKY	ČESKY
--(h)aemia,ae,f.	stav související s krví, přítomnost něčeho v krvi
--acūsia,ae,f. / --acūsis,is,f.	sluch, stav související se sluchem, slyšení
--algia,ae,f.	bolest (častější synon. k --odýnia)
--ālis,e / -āris,e	mající vztah (k něčemu)
--anastomōsis,is,f.	operační napojení, operační spojka, anastomóza
--asthenia,ae,f.	slabost
--atrophia,ae,f.	zmenšení / zmenšování struktury či orgánu (zejm. v důsledku snižování velikosti buněk)
--biopsia,ae,f.	odběr určité tkáně k jejímu následnému mikroskopickému vyšetření
--cardia,ae,f.	stav související se srdcem
--cēlē /--kēlē,ēs,f.	výron, vyhřeznutí, kýla
--centēsis,is,f.	propíchnutí, punkce
--cytōsis,is,f.	zmnožení buněk / krvinek
--cytus,ī,m.	1. buňka; 2. krevní buňka, krvinka
--desis,is,f.	znehýbnění, zpevnění, déza (kloubu či obratlů)

--ectasia,ae,f. / ...sis,is,f.	rozšíření, roztažení (jako patol. stav, zpravidla o stěnách dutých orgánů)
--ectomia,ae,f.	vyříznutí, vyoperování, operační odstranění
--emesis,is,f.	zvracení
--formis,e / -īdeus,a,um / -īdēs	vypadající jako něco, mající vzhled něčeho
--genesis,is,f.	vznik, vývoj
--gramma,atis,n.	grafický výsledek vyšetření
--graphia,ae,f.	vyšetření s grafickým výstupem
--hamartōma,atis,n.	ložisko jinak normální tkáně, která se nicméně nachází v místech, kam nepatří (např. <i>chondrohamartōma hēpatis</i> je chrupavčitý útvar na játrech, přestože v játrech jinak chrupavka není)
--chrōmia,ae,f.	stav týkající se barvy / zabarvení
--ia,ae,f.	1. patologický stav; 2. (významově prázdné zakončení zařazující dané substantivum do I. deklinace)
--iāsis,is,f.	1. stav; 2. nezánětlivé onemocnění (méně časté než --ōsis)
--iātria,ae,f.	lékařský obor
--ismus,ī,m.	patologický stav (zř.), patologické zmnožení něčeho
--ītis,ītidis,f.	zánět, zánětlivé onemocnění
--lalia,ae,f.	mluvení
--lithiāsis,is,f.	přítomnost kamenů, přítomnost usazenin
--logia,ae,f.	obor, věda
--lysis,is,f.	rozpuštění, uvolnění, rozklad, ničení
--malacia,ae,f.	měknutí
--mania,ae,f.	posedlost, náruživost, mánie
--megalia,ae,f.	abnormální zvětšení
--mēnorrhoea,ae,f. / ..rrhoē,ēs,f.	menstruace amēnorrhoea,ae,f. nepřítomnost menstruačního krvácení minimálně po dobu tří měsíců, amenorea (<i>amēnorrhoea p̄rimāria</i> = nepřítomnost menstruačního krvácení u žen, u kterých se předtím nikdy neobjevilo, tj. fyziologický stav dívek; <i>amēnorrhoea secundāria</i> = patologická nebo fyziologická [např. během těhotenství] nepřítomnost menstruačního krvácení nejméně po dobu tří měsíců u žen, které již prodělaly <i>menarchē</i>)
hypermēnorrhoea,ae,f.	kvantitativně nadměrné menstruační krvácení, hypermenorea (synon. k <i>mētrorrhagia</i>)
hypomēnorrhoea,ae,f.	kvantitativně slabé menstruační krvácení, hypomenorea
polymēnorrhoea,ae,f.	časté menstruační krvácení (cyklus zkrácen pod 23 dnů), polymenorea
oligomēnorrhoea,ae,f.	méně časté menstruační krvácení (cyklus prodloužen nad 35 dnů), oligomenorea
--metria,ae,f.	měření
--necrōsis,is,f.	odumírání tkáně, nekróza
--odȳnia,ae,f.	bolest (méně časté než --algia)
--ōma,atis,n.	nádorové onemocnění, nádor
--ōpia,ae,f. / --opsia,ae,f.	vidění, zrak, stav související se zrakem
--ōsis,is,f.	1. stav; 2. nezánětlivé / degenerativní onemocnění; 3. nemoc, choroba (obecně)

--osmia,ae,f.	stav související s čichem
dysosmia,ae,f.	porucha čichového vjemu (obecný termín zahrnující níže uvedené poruchy)
anosmia,ae,f.	ztráta čichu
hyposmia,ae,f.	snížená čichová schopnost (kvantitativní porucha čichu)
hyperosmia,ae,f.	zvýšená čichová schopnost (nejedná se o poruchu)
cacosmia,ae,f.	subjektivně nepříjemné vnímání pachové látky, druh zkresleného čichového vnímání
parosmia,ae,f.	zkreslený čichový vjem při přítomnosti pachové látky
fantosmia / phantosmia,ae,f.	čichová halucinace, čichový vjem vzniká bez přítomnosti pachové látky v prostředí
--paresis,is,f.	částečné ochrnutí, obrna (druh paralýzy)
--pathia,ae,f.	nemoc, choroba, porucha
--penia,ae,f.	nedostatek, chybění
--pēxis,is,f. / --pēxia,ae,f.	chirurgické upevnění
--phagia,ae,f.	1. jedení; 2. kousání; 3. polykání
--philia,ae,f.	1. patologická náklonnost k něčemu; 2. sklon k něčemu
--phobia,ae,f.	patologický strach
--phrenia,ae,f.	myšlení, mysl, stav související s myšlením
--plasia,ae,f.	utvoření, vyvinutí
--plastica,ae,f.	chirurgická úprava, oprava, přetvoření, plastická operace
autoplastica,ae,f.	přenášení tkáně z vlastního těla na jiné poškozené místo
homoeoplastica,ae,f.	přenášení tkáně z jiného jedince téhož živočišného druhu
heteroplastica,ae,f.	přenesení tkáně na jedince jiného živočišného druhu
alloplastica,ae,f.	náhrada ztracené tkáně umělým materiálem
--plēgia,ae,f.	úplná obrna, úplné ochrnutí části těla (druh paralýzy)
--pnoē,ēs,f. / --pnoea,ae,f.	dech, dýchání
--poiēsis,is,f.	vznik, tvorba
--ptoē,ēs,f.	masivní vykašlávání (má silnější význam než -- <i>ptysis</i>)
--ptōsis,is,f.	1. pokles (v prostorovém smyslu); 2. výhřez, vyhřeznutí
--ptysis,is,f.	vykašlávání, plivání
--rrhagia,ae,f.	silný výtok (většinou krvácivý)
--rrhaphia,ae,f.	chirurgické seští
--rrhēxis,is,f.	přetržení, roztržení, lámavost
--rrhoea,ae,f. / --rrhoē,ēs,f.	výtok
--sarcōma,atīs,n.	zhoubný nádor z mezenchymu
--sclērosis,is,f.	tvrdnutí, kornatění, skleróza
--scopia,ae,f.	optické vyšetření (zpravidla pomocí endoskopu)
--schisis,is,f.	rozštěp
--somnia,ae,f.	stav související se spánkem
--stasis,is,f.	městnání, zastavení průtoku
--steatōsis,is,f.	chorobné ztučnění, nadměrné množství tuku ve tkáni / orgánu
--stenōsis,is,f.	zúžení
--stomia,ae,f.	1. umělý vývod, umělé vyústění; 2. stav související s ústní dutinou
--synechia,ae,f.	srůst

--therapia,ae,f.	léčba, léčení
--thermia,ae,f.	stav týkající se teploty / tepla
--thrombōsis,is,f.	krevní sraženina, trombóza
--tomia,ae,f.	1. operace, řez, 2. přetětí, protětí
--trophia,ae,f.	zásobení živinami, vyživování
--ūria,ae,f.	močení, stav související s močením / močí, přítomnost něčeho v moči

ODDÍL 14: VÝBĚROVÝ PŘEHLED ZÁKLADNÍCH ČÍSLOVEK A ČÍSELNÝCH ADVERBIÍ

	základní	číselná adverbia		základní
1	ūnus, a, um	semel	30	trīgintā
2	duo, duae, duo	bis	40	quadrāgintā
3	trēs, tria	ter	50	quīnquāgintā
4	quattuor	quater	60	sexāgintā
5	quīnque	quīnquiēs	70	septuāgintā
6	sex		80	octōgintā
7	septem		90	nonāgintā
8	octō		100	centum
9	novem			
10	decem			
11	ūndecim			
12	duodecim			
13	trēdecim			
14	quattuordecim			
15	quīndecim			
16	sēdecim			
17	septendecim			
18	duodēvīgintī			
19	ūndēvīgintī			
20	vīgintī			

	M	F	N
nom.	ūnus	ūna	ūnum
gen.	ūnīus	ūnīus	ūnīus
ak.	ūnum	ūnam	ūnum
abl.	ūnō	ūnā	ūnō

	M	F	N
nom.	duo	duae	duo
gen.	duōrum	duārum	duōrum
ak.	duōs	duās	duo
abl.	duōbus	duābus	duōbus

	M	F	N
nom.	trēs	trēs	tria
gen.	trium	trium	trium
ak.	trēs	trēs	tria
abl.	tribus	tribus	tribus

ODDÍL 15: SOUHRNNÝ SEZNAM ZKRATEK

- tučně vyznačené zkratky nejsou uvedeny nikde v předchozích oddílech slovníku

ZKRATKA	SLOVNÍ ROZPIS	VÝZNAM
a. (pl. aa.)	artēria	tepna
AA	anamnēsis allergica alergická anamnéza (čes.) allergic anamnesis (angl.)	alerгická anamnéza
abd.	1. abdōmen 2. abdōminális	břicho břišní
ac.	acūtus	1. akutní (omezený na krátký časový úsek s jasnou perspektivou změny stavu; 2. ostrý
adenoCa	adenocarcinōma	zhoubný nádor ze žlázového epitelu
adult.	adultus	dospěлý člověk
AE	adnexectomia	adnexektomie (odoperování vaječníku a vejcovodu)
aeq.	aequālis	stejný, rovný
AM	mydriāsis artificiālis	uměle navozené rozšíření zornice
anam. / anamn.	anamnēsis	předchorobí, anamnéza
ant.	anterior	přední
AP	angīna pectoris	forma ischemické choroby srdeční (dosl. angína hrudníku)
AppE / APPE	appendectomy	vyoperování červovitého přívěsku slepého střeva
arc.	arcus	oblouk
art.	articulātiō	kloub
art. AC	articulātiō acrōmioclāvicolāris	kloub mezi nadpažkem a klíční kostí
ATC	articulātiō tālocrūrālis	hlezenní kloub
BHP	benigní hyperplasie prostaty (čes.) hyperplasia benigna prostate	nezhoubné zvětšení prostaty
bilat.	bilaterālis	oboustranný
C I – C VII	vertebrae cervicālēs	krční obratle
C I	vertebra cervicālis prīma	první krční obratel ⁶
C	vertebra cervicālis	krční obratel
c.	cum	s

⁶ V klinickém prostředí často zkracováno v podobě **vertebra C 1**.

ca / ca.	carcinōma	karcinom
caps. / cps.	capsula	1. tobolka, kapsle (farmakol.); 2. obal, pouzdro (anat.)
caps. gelat. / cps. gelat.	capsula(e) gelātīnōsa(e)	želatinová/-é tobolka/-y
caud.	caudālis	uložený směrem k ocasní části páteře, kaudální
cicatr.	cicātrīx	jizva
commun.	commīnūtīvus	tříšťivý
compl.	complētus	úplný, celý, kompletní
corp.	corpus	1. tělo; 2. těleso
CPR	cardiopulmonary resuscitation (angl.) kardiopulmonální resuscitace (čes.) resuscitātiō cardiopulmonālis	
cran.	crāniālis	lebeční, hlavový
d. / dos.	dosis	dávka
D.	diaeta	dieta
dc. (pl. dcc.)	ductus	průchod, kanál, vývod
dg.	diagnōsis	diagnóza
dig.	digitus	prst
disloc.	1. dislocātiō 2. dislocātus	posun, dislokace (zejm. fragmentu kosti při zlomenině) dislokovaný
dist.	distālis	vzdálený, vzdálenější, jsoucí dál od trupu
DM	diabētēs mellītus	cukrovka
dors.	dorsālis	zadní, hřbetní, ležící vzadu, vztahující se k zadní straně, dorzální
dupl.	duplex	dvojitý
dx.	dexter	pravý (strana)
efferv.	effervescēns	šumivý (forma léku)
ERCP	endoskopická retrográdní cholangiopakreatografie (čes.) cholangiopancreatographia endoscopica retrogrāda	endoskopicko-radiodiagnostické vyšetření, používané k zobrazení žlučových cest a pankreatických vývodů, v případě nutnosti k terapeutické intervenci
ery	erythrocytī	červené krvinky
etc.	et cētera	a tak dále, a podobně
excis.	excīsiō	vyříznutí (zpravidla z povrchu kůže či orgánu)
Exp.	expedītiō	balení léku
ext.	externus	vnější
extr.	extrēmitās	1. končetina; 2. koncová část orgánu
f.	formula	složení léku
fac.	faciēs	1. plocha; 2. obličej, tvář
fasc.	1. fascia 2. fasciculus	povázka, fascie svazek, snopek, fascikl
fem.	femur	stehno, kost stehenní
femoral.	femorālis	stehenní

fib.	fībulāris	1. týkající se kosti lýtkové, jsoucí na straně kosti lýtkové; 2. lýtkový
for.	forāmen	otvor
fr. / fract.	frāctūra	zlomenina
front.	frontālis	čelní
fusc.	fuscus	žlutohnědý, tmavý
generalis.	1. generalisātus 2. generalisātiō	rozšířený (o chorobném procesu) rozšíření (chorobného procesu)
GERD	gastroesophageal reflux disease (angl.)	gastroezofageální refluxní onemocnění
ggl. (pl. ggl.)	ganglion	nervová uzlina
GIST	gastrointestinální stromální tumor (čes.); tumor gastrointestinalis stromalis	mezenchymální tumor stěny trávicí soustavy
gl. (pl. gll.)	glandula	žláza
glob.	globulus	kulička (farmakol., spec. poševní)
gr.	gradus	stupeň
hall.	hallūx	palec (u nohy)
hebd.	hebdomas	týden
HyE / HYE / HE	hysterectomia	vyoperování dělohy
ChCE / CHCE/ CCE	cholēcystectomia	vyoperování žlučníku
chron.	chronicus	chronický (dlouhodobý a zpravidla ne zcela vyléčitelný)
CHRT	chemoradiotherapia	chemoradioterapie
CHT	chemotherapia	chemoterapie
i. a.	intraarteriální (čes.)	nitrotepenný
i. c.	intrakutánní (čes.)	nitrokožní
i. m.	intrāmūsculāris	nitrosvalový
i. v.	intravenózní (čes.)	nitrožilní
IM	īnfarctus myocardī / infarkt myokardu (čes.)	
incip.	incipiēns	začínající, počínající
incompl.	incomplētus	neúplný, necelý, nekompletní
inf. / infant.	īnfāns	dítě
inf.	īnferior	dolní
inf.	īnfūsiō	infuze
inflamm.	īnflammātiō	zánět
ing.	inguinālis	tříselný
ini. / inj.	īnjectiō	injekci
inop.	inoperābilis	neoperovatelný
instabil.	īnstābilis	nestabilní
int.	1. internus 2. intestīnum	vnitřní střevo

L I – L V	vertebrae lumbālēs	bederní obratle
L III	vertebra lumbālis tertia	třetí bederní obratel ⁷
L	vertebra lumbālis	bederní obratel
l. / lat.	latus	strana, bok
l. a.	lēge artis	v souladu s pravidly lékařské vědy
l. dx. / lat. dx.	lateris dextrī	na pravé straně, vpravo
l. sin. / lat. sin.	lateris sinistrī	na levé straně, vlevo
l. utr. / lat. utr. / l. utrq. / lat. utrq.	lateris utrīusque	na obou stranách, vpravo i vlevo
lapar. / LPT	laparotomia	chirurgické otevření dutiny břišní
laparoscop.	laparoscopicus	laparoskopický
lat.	laterālis	boční, postranní, zevní
leu	leucocytī	bílé krvinky
lev.	levis	mírný, lehký
LCHE / LCHCE	laparoskopická cholecystektomie (čes.) laparoscopic cholecystectomy (angl.) cholēcystectomia laparoscopicā	vyoperování žlučníku pomocí laparoskopu
lig. (pl. ligg.)	ligāmentum	vaz
lin.	līnea	čára, linie
ln. (pl. lnn.)	nōdus lymphaticus / lymphonōdus	lymfatická uzlina (zejm. v krku)
lob.	lobus	lalok
long.	longus	dlouhý
m. (pl. mm.)	1. mūsculus 2. morbus	sval nemoc, choroba
man.	manus	ruka
med.	mediālis	jsoucí blíže ke středu / ke střední rovině
med.	medicus	lékař
memb.	membrum	končetina, úd
meta	metastasis / metastasēs	metastáza (-y), druhotné (-á) ložisko (-a)
MTC	metacarpus	1. záprstí (anat.); 2. záprstní kost (klin.)
MTT	metatarsus	1. nárt (záprstí u nohy, anat.); 2. nártní / nártová kost
MUGD	morbus ulcerogenēs gastroduodenālis	vředová nemoc žaludku a dvanáctníku
multipl.	multiplex	mnohočetný
n. (pl. nn.)	nervus	nerv
ncl. (pl. ncll.)	nucleus	jádro
NE	nephrectomia	vyoperování ledviny
No	numerō	v počtu, počtem
NS	nōn specificātus	nespecifikovaný
o. / oper.	operātiō	operace
obd.	obductus	potahovaný (druh tablety)
oll.	olla	kelímek

⁷ V klinickém prostředí často zkracováno v podobě **vertebra L 3**.

OS	osteosynthesis	umělé (chirurgické) spojení kostí, např. pomocí drátů
p. o.	1. per ós 2. perórālis	ústy, ústně ústní, přijímaný ústy
p. p.	per prīmam	„napoprve“ (o zhojení rány přímo, bez komplikací a s hladkou jizvou)
p. s.	per secundam	„napodruhé“ (o zhojení rány až po zkomplikování původního hojení hnisáním, jizva bývá nepravidelná)
p.	post	po
PAD	perorální antidiabetika (čes.) peroral antidiabetics (angl.) antidiabētika perorālia	perorální antidiabetika (léková skupina)
palm.	palmāris	1. dlaňový, týkající se dlaně; 2. k dlani směřující
panHyE / panHYE	panhysterectomia	operační odnětí celé dělohy včetně krčku
past.	pasta	pasta
PE	prostatectomia	vyoperování prostaty
perfor.	perforātus perforātiō	proděravělý, prasklý proděravění
phal.	phalanx	článek prstu
plant.	plantāris	1. chodidlový, týkající se chodidla; 2. k chodidlu směřující
plv. / pulv.	pulvis	prášek, prášková látka
PNC	pēnicillinum	penicilin
PNO	pneumothōrāx	pneumothorax, nahromadění vzduchu či jiného plynu v pleurální dutině
post.	posterior	zadní
praec.	praecipitātus	překotný, velmi rychlý
proc. (pl. procc.)	prōcessus	výběžek, výčnělek
prof.	profundus	hluboký
prop.	proprius	vlastní
prox.	proximālis	blízký, bližší, jsoucí blíže k trupu
pul.	pulmō	plíce
px.	plexus	pleteň
r. (pl. rr.)	rāmus	větev
rad.	radiālis	jsoucí na straně kosti vřetenní, týkající se kosti vřetenní
rec.	recessus	vchlípenina, záhyb
recid.	recidivāns	opakující se, recidivující (o nemoci)
reg.	regiō	krajina, oblast
reOS	reosteosynthesis	opaková osteosyntéza
res.	reseptiō	úplné či částečné odstranění orgánu (zpravidla v trávicím traktu)

retard.	retardātus	1. opožděný, zpomalený; 2. mající zpomalený (tj. prodloužený) účinek (o léčivech)
RHB	rehabilitatiō	rehabilitace (zpravidla cvičení vedená fyzioterapeutem)
RT	radiotherapia	ozařování, léčba ozařováním, radioterapie
S I – V	vertebrae sacrālēs	křížové obratle
S IV	vertebra sacrālis quārta	čtvrtý křížový obratel
S	vertebra sacrālis	křížový obratel
S / S.	segmentum	segment, úsek
s. c. / subcut.	subcutāneus	podkožní
s.	1. sine 2. sub 3. signum	bez pod 1. příznak (objektivně zjistitelný); 2. označení
sa	sarcōma	zhoubný nádor z mezenchymu
sac.	saccus	1. sáček (farmakol.); 2. váček (anat.)
sc.	sulcus	žlab, rýha, brázda
sec.	secundum	podle
simpl.	simplex	jednoduchý, běžný, obyčejný, prostý
sin.	sinister	levý
sin.	sinus	1. žilní splav; 2. dutina (anat. i klin.); 3. záhyb
sir.	sirupus	sirup
sol.	solūtiō	roztok
spir. / spirit.	spīritus	líh, etanol
st. p.	status post	stav po
st.	status	stav
sterc.	stercorālis	související se stolicí, vyvolaný stolicí, obsahující stolicí
subac.	subacūtus	přechodný mezi akutním a chronickým (blíže akutnímu)
subst.	substítutus	farmakologicky kompenzovaný
sup.	superior	horní
supp.	suppositōrium	čípek
susp.	1. suspectus 2. suspēnsiō	suspektní (adjektivum vyjadřující, že máme podezření na určitou nemoc, např. <i>carcinōma pancreatis suspectum</i> – podezření na karcinom slinivky břišní) suspenze
sy	syndrōma	syndrom: soubor příznaků charakterizujících chorobný stav
TBC	tūberculōsis	tuberkulóza
T / Th	vertebra thōrācica	hrudní obratel

T I – T XII	vertebrae thôrâcicae	hrudní obratle
T II / Th II	vertebra thôrâcica secunda	druhý hrudní obratel⁸
t. t.	terminus technicus	odborný termín
tbl.	tab(u)letta	tableta
TE	tônsillectomia	odoperování mandle/í
TEP	totální endoprotéza (čes.) endoprothesis tôtalis	umělá náhrada celého kloubu
Th.	therapia	léčba, léčení (farmakologické)
ThE / TE	thýroidectomia	vyoperování štítné žlázy
thr.	thrombocyt�	krevní destičky
tr.	tr�ctus	trakt, ústrojí, dráha
trans.	tr�nsversus	p�říčn�
TTE	totální thyroidektomie (čes.) thýroidectomia tot�lis	odstranění štítn� žlázy s veškerou tkáň
tu	tumor	nádor
TURP	transuretrální resekce prostaty (čes.) transuretrální prostatektomie (čes.) transurethral resection of the prostate (ang.) resectio prostatae tr�nsur�ethr�lis (lat.) prostatectomia tr�nsur�ethr�lis (lat.)	��aste��n� odstran��n� prostaty p��s mo��ovou trubici
uln.	uln�ris	jsou� na stran� kosti loketn�, uln�rn�
umb.	umbil�alis	pupe�n�
ung.	unguentum	mast
us.	��sus	u��t�, pou��t�, upot��ben�
v. (pl. vv.)	1. v�na 2. ven�num 3. vulnus	žila jed rána, zraní
vent. / ventr.	ventr�alis	1. ulo��en� vpředu, směrující dopředu (t�. k břichu); 2. b����n�
vitr.	vitrum	sklen��n� n�doba�, sklen��n� lahvička
vitr. gutt.	vitrum gutt��t�rium	kapací lahvička, lahvička s kapátkem
vs. / v.s.	v�risimiliter	pravd��podobn�
vv.	1. v�nae 2. vulnera	žily rány, zraní

ČASTO U  IVAN  ZKRATKY VYCHÁZEJÍCÍ Z ČESKÝCH TERMÍNŮ

ZKRATKA	SLOVN� ROZPIS (�ESK�)
CMP	cévní mozkov� příhoda
CHOPN	chronick� obstrukční plicní nemoc
PMK / PMC	permanentn� mo��ov� katetr

⁸ V klinick m prost  d  m n o  n  zkracováno v podobě **vertebra Th 2**.